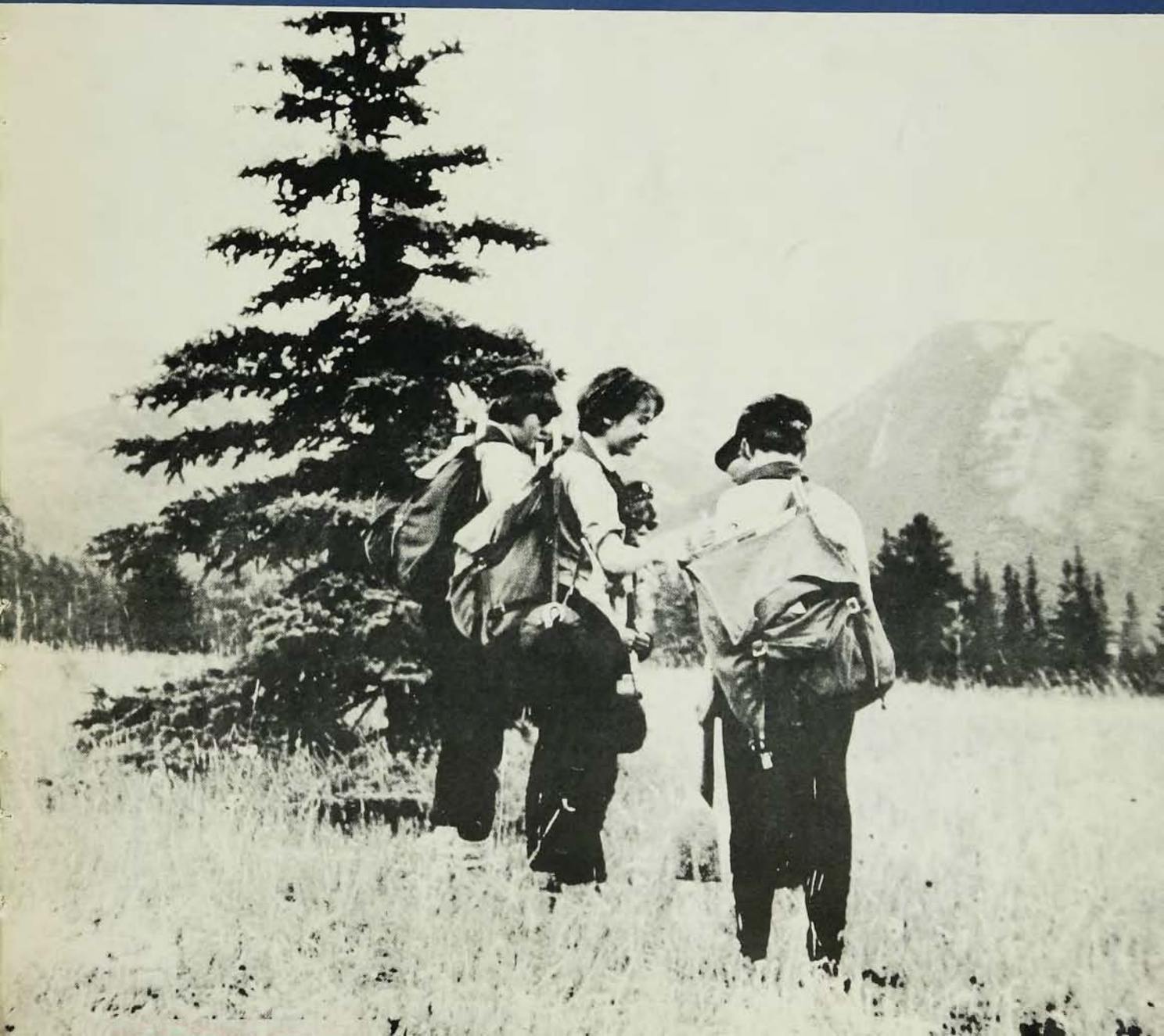

ЮНАК

ГРУДЕНЬ 1966 DECEMBER

Ілюстратори: Б. Певний, пл. сен. Т. Геврик, пл. сен. Д. Даревич, пл. розв. Хр. Велигорська, Ю. Слупчинський, ст. пл. Ю. Савицький, ст. пл. Е. Ковшевич.
На обкладинці: Пластунки під час теренової гри на зустрічі у Скелястих Горах, в Канаді. Світляк: пл. сен. Т. Геврик.

РІК IV
Ч. 12 (42)
ГРУДЕНЬ
1966

Зміст

Сторінка

- 1 З гаври Старого Вовка
- 2 Сучасні визначні українці
- 3 Успіхи визначних українців
- 4 М. Іванишин: Під Свят-вечір
- 5 О. Павлів: Вершники волі
- 7 Д. Струк: Ісландія
- 8 Ю. Гринишин: Спомин з табору
- 9 Б. Серeda: Terra IV
- 12 Р. Завадович: Пісня "Лісової Школи"
- 12 О. Ільницький: Це школа "Лісова Школа"
- 14 Пізнай свій рідний край
- 16 Через річку в Скелястих Горах (ілюстрації)
- 17 М. Понеділок: Зустріч
- 19 Табір "Стежки культури" ч. 2 (ілюстрації)
- 20 СМ: Соняшна система
- 23 Подруга Оля: Пластункам на вушко
- 24 Хроніка
- 26 Загадки і розгадки

"Юнак" — журнал пластового юнацтва. Появляється щомісяця. Видас Головна Пластова Булава. Головний референт видань ГПБ — пл. сен. Юрій Пясецький, ЛЧ, Редагує колегія. Головний редактор — пл. сен. Любомир С. Онишкевич, См. Члени редакційної колегії: пл. сен. Лариса Залеська-Онишкевич, ПС, пл. сен. Ольга Кузьмович, Гр, і пл. сен. Омелян Тарнавський, ЛЧ. Наліпка — пл. сен. Ярослав Елнів. Головний адміністратор — пл. сен. Омелян Тарнавський.

Річна передплата: США і Канада — 5,00 дол., Австралія — 1.100, Австрія — 90 шіл., Аргентина — 250 пез., Бразилія — 200 кр., Велика Британія — 1.00, Німеччина 10 н.м., Франція — 15 фр. Ціна одного числа у США і Канаді — 50 центів.

Редакція застерігає собі право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямками та вимогами юнацького віку читачів.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mr. L. ONYSHKEVYCH, Nassau Garden Apts, 19, 180 Franklin Cor. Rd., Trenton, N. J., 08638, U.S.A.

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: YUNAK MAGAZINE, 2199 Bloor Street West, Toronto 9, Ontario, Canada

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, 2199 Bloor St. West, Toronto 9, Ont.

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of Postage in cash.

З НАВРІ СТАВІО

Вовко

Тож дотеперішній головний редактор, обнімаючи одну з ділянок редакційної колегії, дякує за співпрацю всім тим численним Подругам і Дружам, що присилали свої листи, дописи, знімки, репортажі і інші матеріали. Просимо їх і надалі співпрацювати з нашим журналом та запрошуємо інших наших молодих Друзів і Подруг до спроби своїх авторських сил на сторінках «Юнака».

— ** —

У місяці грудні всі чекаємо відвідин св. о. Миколая, а деякі з нас будуть обходити теж свята Різдва Христового.

Тож усім бажаємо багато гарних дарунків від св. о. Миколая, а тим, що співатимуть «Бог Предвічний»... бажаємо ВЕСЕЛИХ ТА ЩАСЛИВИХ СВЯТ!

Ваш Старий Вовк
і ціла редакційна Колегія «Юнака»

Дорогі Подруги і Друзі!

Ось кінчається вже четвертий рік появи нашого журналу «ЮНАК». Редактор і редакційна колегія старались упродовж цього часу дати Вам у руки якнайкращий, якнайцікавіший журнал, який мав би завжди щось для кожного — молодшого чи старшого — читача, який усі читали б радо і з зацікавленням. Ми старались давати Вам завжди щось нове несподіване — бо навіть найцікавіші речі стають з часом буденними. Тому ми редагували для Вас спеціальні числа, присвячені якійсь одній головній темі, заходили нові рубрики тощо.

Ось і в цьому число починаємо знову нові ділянки: «Пізнай свій край» та «Замки в Україні». У них знайдете прецікаві ілюстрації, які дадуть Вам нагоду, приємним для Вас способом, запізнатися із землею Ваших предків.

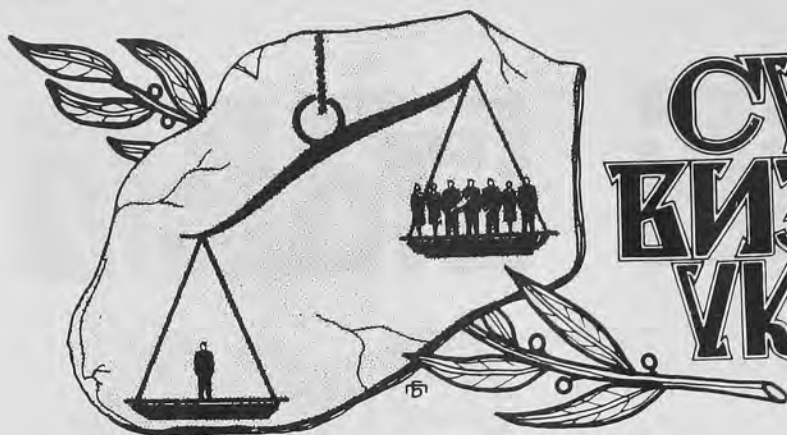
Ми радіємо зокрема тим, що нам удалося здобути багато дописувачів і молодих авторів та мистців з-поміж Вас, Дорогі Друзі. У кожному числі «Юнака» Ви знайдете їх, знайдете себе. «Юнак» став справжнім Вашим журналом і це наш найбільший успіх.

Та ми хочемо завжди стояти в якнайтіснішому контакті з Вами і завжди довідуватись від Вас самих, що Вам у «Юнаку» подобається, а що ні, чого було б треба мати більше, а чого менше. Просимо напишіть про те, чи то від себе особисто, чи від Вашого гуртка. Якщо не бажаєте, можете навіть не підписувати Вашого листа.

— ** —

По чотирьох роках праці, редакційний колектив нашого журналу рішив у дечому помінятися своїми ролями і обов'язками, незважаючи на те, що в його складі залишаються ті самі особи.

СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

ГАЛИНА НОВАКІВСЬКА

Уже із п'ятнадцятого року життя Галина Молодецька почала поважно цікавитись малюванням. Після закінчення гімназії вона пішла студіювати улюблене мистецтво в Академії у Кракові. Тоді її почала цікавити ділянка театральної декорації, тож будучи ще студенткою мистецтва, вона асистувала вже в Краківському театрі. Після студій та практики при різних театрах панна Галина

стала головним декоратором Станиславівського Театру (1943-44 рр.) на західно-українських землях.

Легенда гір.

Мадонна.

МИ СТЕ ЦТВО

Тепер у Торонті пані Галина має менше можливостей працювати в ділянці театральної декорації, але вона вже виробила собі престиж у цій ділянці, тож її завжди запрошують до цього. Дитячі виставки чи п'єси, поставлені Курсами Українознавства ім. Григорія Сковороди (Лісова пісня, Антигона, Шляхами віків та інші), у своїх успіхах завдячують багато оригінальним та мистецьким декораціям пані Галини Новаківської.

Більшість часу пані Галина тепер присвячує малюванню картин олійними фарбами. Вона по-

Жита.

УСПІХИ ВИЗНАЧНИХ УКРАЇНЦІВ

Проф. ОЛЕКСАНДЕР СМАКУЛА

У кожному фотографічному апараті є сочка («лінза»), покрита тонкою оболонкою (плівкою). Ця плівка усуває небажані відбитки (рефлексії) з поверхні скла. Завдяки цьому ми можемо робити гарні знімки. Цей спосіб вийнайшов українець, д-р Олександр Смакула, який тепер є головою великої лабораторії на М.І.Т. (найкращий інженерсько-технічний університет у США).

Цього року міністер закордонних справ Західної Німеччини, д-р Гергард Шредер, президент німецького фотографічного товариства, відзначив д-ра Смакулу. Він вручив нагороду культури цього товариства д-рові Олександрові Смакулі і фотографові Ман Ре в сумі 10,000 НМ (2.400 дол.). Проф. Смакула одержав нагороду за винахід зменшення рефлексів в оптичній системі, що допомогло удосконалити фотографічні об'єктиви.

(Більше про д-ра Смакулу в ЮНАК-у ч. 5/1963).

БОГДАН ОСАДЧУК

Богдан Осадчук — народжений 1920 р. на західних землях України, студював у Берліні історію та соціологію. Після закінчення Другої світової війни належав до штабу журналістів американського часопису «Ді Ное Цайтунг». Від 1956 р. співробітник часописів «Ное Цюріхер Цайтунг» і «Національ Цайтунг (Базель)» у Швейцарії. У Берліні викладає сучасну історію Східної Європи.

Живе в Берліні. Свій робітний день починає о 7-й год. ранку. Він систематично прочитує 20 щоденників і 60 журналів Східної Європи. День починає слуханням пресового звідомлення з Москви, опісля з Варшави. Його рідна мова

стійно шукає нових доріг, і її стилі міняються із часом, хоч засадниче вона себе зараховує до експресіоністів. Її образи в цікавий спосіб з певною легкістю (часто може і меланхолійністю) заповняють картину.

На торонтських мистецьких виставках часто звертають увагу на себе картини пані Новаківської; вона виставляла свої праці також у Дітройті, Нью-Йорку та на Університеті Західного Онтарія.

Симпатична пані Галина Молодецька-Новаківська має сина Ореста і дочку Христю у Платі. Без уваги на свої родинні обов'язки вона далі працює над собою і досягає успіхи у своїй мистецькій творчості.

Марія Залеська

ХТО ЗМІНЯЄ АДРЕСУ

хай зараз повідомить про це адміністрацію "Юнака", подаючи свою давню й нову адресу.

українська, яка дала йому змогу легко вивчати інші слов'янські мови, як російську, польську, болгарську, чеську і сербську. Тому він може мати із першого джерела гарний огляд подій у Східному Блюкові і не підпадає під різні фальшиві сугестії.

У квітні 1956 р. писав він у берлінському «Тагесшпигель», що в Польщі назрівають драматичні події — у червні було повстання у Познані. У першій половині серпня 1961 р. писав він у швейцарському часописі «Національ Цайтунг» про можливий герметичний поділ Берліну. Стаття була друкована 12 серпня, а 13 серпня шеф Східної Німеччини, Ульбріхт, наказав будувати берлінський мур.

Ці два приклади вказують, як добрий журналіст може добре і безсторонньо передбачати політичні події. Допомагають у тому нашому талановитому і працювиту журналістові знання української та інших слов'янських мов.

Подала Д. С.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

на місяць грудень

- 2. 12. 1938 р. Карпатську Україну проголошено автономною державою.
- 8. 12. 1868 р. Засновано у Львові товариство «Просвіта».
- 16. 12. 1637 р. Бій козаків із поляками під Кумейками.
- 23. 12. 1873 р. Засновано у Львові Наукове Товариство ім. Шевченка (НТШ).
- 24. 12. 1653 р. Перемога гетьмана Хмельницького під Жванцем.

ПІД СВЯТ-ВЕЧІР

Подала редакція журналу «Пролом»

«Смеркається, ослизлий день
Між мурами конає.
В печі червоний блис огонь
А в сінях вітер грає.

Той настрій, тихий і сумний,
Несе мене світами,
І я лечу на крилах мрій
До батька і до мами»...

Хоча українці емігрували і залишили на своїх рідних землях майже всі матеріальні здобутки, вони взяли із собою всю ту любов, яка була в їхніх серцях та багато звичаїв. Українці нетерпеливо чекають на Різдво. Це є дуже урочистий день для української родини.

Старша генерація святкує Різдво так, як їхні родини і навіть їхні предки святкували ще на Україні. Батько родини пам'ятає, коли він був маленьким хлопчиком. Він пам'ятає, коли вранці Свят-Вечора мати запалювала «новий вогонь» з 12 полін, сушених 12 днів. Родина цілий день постить та не працює. Хату скорше прибрали та святково прикрасили. Долівку натрушено соломомою, а на столі запашне сіно прикрите білою скатертю. На рогах стола часник, а під столом сокира, леміш або плуг. Високо на покутті був горщик з кутею, а другий з узваром. Пам'ятає теж батько, що в цей день усі були дома та оминали сварок. Коли вже смеркало, діти у святочному вбранні виглядали першу зірку на небосхилі. Господар пішов на тік і приніс сніп жита, ячменю або вівса, промовляючи молитву.

У хаті він тричі хреститься до образів та проказує: «Христос Раждається». Тоді він бажає своїй родині многих літ, щастя та здоров'я. Потім господар ставить дідуха на покутті.

Господар бере миску та набирає потроху з усіх страв, якими йде погодувати худібку.

На еміграції батько не може виходити на поріг, з кутею та запрошувати «мороза», вовка, чорної бурі та вітрів. Але часто родина з батьком на чолі молиться перед святими образами. По молитві сідає родина до вечері. Першу ложку куті кидає господар до стелі. Вечеря складається з 12 страв: кутя, голубці, вареники, капуста, біб, сливи, бараболя, узвар, горох, ячна каша, капустаний росіл, пшоняна каша, кукурудза, гриби та садовина. Самі страви не всюди однакові, але всі пісні такі самі.

Після вечері набирають три ложки кожної страви та залишають їжу в окремій мисці для покійних предків. По вечері діти розносять страви до близьких рідних, кумів та до священика. По вечері родина приймає колядників та всі разом колядують «Бог Предвічний» та інші коляди.

Пл. розв. Маруся Іванишин
Клівленд, США

ЩО ЧИТАТИ? ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Автори: І. Крип'якевич, М. Дольницький, П. Ісаїв. Видання Шкільної Ради, Нью-Йорк 1966 р. 256 сторінок.

Надзвичайно чепурна книжка, яку приємно взяти в руки, оглянути і читати. Читати її дуже легко тому, що друкована вона на гарному папері, а текст прикрашений численними прекрасними ілюстраціями мистця Богдана Певного. Зміст книжки поданий короткими уступами, на кінці яких він є підсумований. Для повторення — подано також запитання і завдання. При кінці книжки також подано огляд цілої історії. Повищі факти і те, що майже на кожній сторінці є ілюстрація чи знімка, уприємнюють читання цієї цікаво поданої історії України.

Орест Павлів

ВЕРШНИКИ ВОЛІ

(Казка)

Заввага Редакції.

Оце друкуюмо інсценізацію, яка надається до програми свята з нагоди роковин 22 січня і яку з успіхом перевели в цьому році члени молодечих організацій Торонто під час святкування роковин 22 січня.

Редакція

Баритон:

Ніч кромішня, горобина ніч
Простелилась темною габою
На степи широкі, села і ліси.
І людей — Дажбожих внуків
Вколисала у дрімливі сни...
Темна і глуха, байдужа ніч
Простяглась на декілька сторіч.

І поети — майбуття пророки
Криком болю спів свій завели,
І вогненне слово в темінь кинули,
І прорекли пророцтво веліє
Про тих,
Хто на вороних нагрянуть конях,
Хто сонце волі й ясні дні весни
На щитах своїх, у славі бойовій
Піднесуть князівні степовій.

— І чином стало слово їх!

Альт:

(Піаніно)

Ой, ідуть — мчать на бистрих конях
Крізь морок ночі, крізь куряву дня
Вершники волі.
Лиш усміх юний навідлік ронять,
Лиш пісня лине з-під копита.
Ідуть, леліють, мчать,
Іх сотні, тисячі, — тьма.

А в полі, на видноколі
Велика скеля стоїть.
Під скелею земля важким сном спить.
А в тій землі залізом кутий теремок,
Де князівна живе-проживає
Без радості, без просвітку
Гіркі сльози проливає,
Давне-прадавне горе оплакує,
На древні тіні руїн сумно позирає,
Хлопців-молодців, визволителів своїх
У безнадії вичікує — виглядає.

Ой, задрижала земля,
Застугоніли копита,
Рідна пісня — буревісна
Вітрами долинами,
Князівну з безнадії
До життя прокинула.

(Піаніно. — Молодь, з глибини залі, вмаршувує на сцену.)

Баритон:

Нумо, браття, станьмо,
Зброю добуваймо,
Князівну-бранку-полонянку
З неволі визволяймо!

(Молодь віддає салют прапорами під одночасний могутній пристук ніг.)

Альт:

І розкрилось небо голубе,
І зашумів старезний бір,
І усміхнулось сонце золоте,
Як прогрімів звитяжний бій.

(Князівна виходить з-поміж хору і маєстатичним повільним кроком підходить до свого місця на підвищенні.)

Альт:

Вийшла вона, як підсніжна біла,
В ході непевна, несміла,
Лиш ясний зір і владність тіла, —
Вийшла й питає:

Князівна:

— Хто ти, молоде?

Молодь:

— Ми предківської слави воїни!

Князівна:

— А з чим приходите?

Молодь:

— З радістю боротьби!

Князівна:

— Тоді, віддайте всю радість мені.

Альт:

Віддали.

(Три прапори, з кожної групи молоді по одному, нахилиються.)

Князівна:

— І ще з чим приходите?

Молодь:

— З непорочною силою духа!

Князівна:

— Віддайте всю силу мені.

Альт:

Віддали.

(Наступні три прапори похилиються.)

Князівна:

— І ще з чим приходите?

Молодь:

— З великою любов'ю!

Князівна:

— Віддайте всю любов мені.

(Останні три прапори похилиються.)

І віддали, не тільки любов,
Але й життя юнацьке-молоде,
Омелою завзяття й червоною калиною
любови закосичене...

Палко, як чарівній коханці китиці цвітів, —
Так приносили у жертву життя.

Альт:

Хто на мерзлому бруку столиці,
Хто в ворожих підвалах, в темниці,
Хто в полі, в зелених житах,
Хто в кучерявих лісах,
Хто в тайгах білих,
Хто в тюрмах сірих,
Хто в горючих селах,
А хто в соловецьких пустелях...

Баритон:

І зжною жертвою
Власть духа князівни міцніла,

І зжною смертю —
Безсмертя її променіло.

(Прапори ступінево підносяться вгору...)

Баритон:

(Піаніно)

Немов із цокола зруйнованих святинь
Здіймаються у золотаве небо
Стрункі колони кам'яних творінь...

Всі трое:

Так могутніє, зріє і росте
Нова і непоборна сила поколінь
На перехрестних путях прадіної слави.

Баритон:

І сила ця — у віру осяйну,
У неминучість власної держави —

Баритон:

Переростає!

Мішаний хор: "ВСТАВАЙ, УКРАЇНО!.."

ІСЛЯНДІЯ

Літак уже знизився під хмари, і внизу білими крисами рисувалося море. Літак злітав нижче і нижче: — раптом під нами забілів рівний берег. Це Ісландія.

Біля летовища, на південнім кінці острова (Кефлавік), Ісландія ціла покрита свіжим снігом, хоч сьогодні 9-го травня. Коли ми висіли з літака, привітав нас холодний пронизливий вітер. Мокрий сніг під ногами і морський вітер навкруг наших тіл не дуже пасували до нашого літнього одягу.

Летовище Кефлавік робило враження якоїсь далекої військової бази десь на Алясці. Навколо типичні півокруглі хлібоваті бараки, покриті руркованим залізом. Сам термінал малий; і хоча не має в ньому люксусів окремих компаній так як Кенеді в Нью-Йорку, він всеж таки приємний та захищає нас від злосливого вітру.

Вид на столицю Рейк'явік.

Автобусом відправили нас до нашого готелю в Рейк'явік, столиці Ісландії (80,000 населення — пів цілої Ісландії тут живе, бо в Ісландії приблизно 160,000 жителів!). В Ісландії їздять ліворуч так, як у Англії. Автобус їхав доброї півгодини. Їхав простим кам'янистим тереном легко покритим снігом. Вулканічний острів усюди давав себе знати великими брилами сціпенілої ляви. Тут немає дерев і розлогий простір рівнина роблять враження тундри.

Рейк'явік — столиця у підніжжі гір. Відносно мале місто на 80,000 населення. Хати двоповерхові, всі покриті кольоровими дахами, що на тлі сірого неба виглядають дуже мальовничі. Ціле місто ogrіване гарячою водою з гарячих земних струмків, що розходяться мурованим аквадуктом по цілому місті.

Наш готель, «Лофтлідер», чудово модерний. Тиждень тому відкрили його вперше. Ми є першими мешканцями нашої кімнати! У готелі не-

має подвійних ліжок, зате є дуже естетично підібрані меблі і барви в кімнатах (дерев'яні стіни помаранчевим матеріалом покриті фотелі, темносиня канапа, синій килим, бежові портієри) — довкруги всі модерні улаштування — природна гаряча вода, модерні світла, й музика вливається в кімнату при потисненні гудзика. Телефон окрашує бюрко. Подвійні двері, душ, і європейського стибу вікна. Це наш дім на двадцять чотири години. Ми вмощуємося.

Кличуть на полуденок. У їдальні застаеть бароково накритий стіл з різними ісландськими рибними стравами. Кожна риба інакше приправлена. Мені найбільше смакує оселедець у цитроновому соусі та оселедець у солодкій бітій сметані, зверху посипаний трембулькою. Буфетна система дозволяє на багаторазну репету, і ми з цього радо користуємося.

Тура по місті. Нас везуть автобусом і показує нам англомовний гід. У першу чергу везуть нас до збірників на гарячу воду, що ogrіває місто. Це відносно на горі і згори гарний краєвид міста (дивись фото), що рясніє червоно-зеленими дахами. Наступна зупинка це в міських стайнях, де маємо нагоду оглянути й сфотографувати ісландських коників, рід, що його привезли до Ісландії вікінги. Це маленькі коники, щось вроді американських «поні» або наших степових коників. Переважають коники з білою мастею шерсті та з довгими-довгими гривами. Це приватні коні, та спільно тримані й оплачувані. Уживають їх ісландці виключно для приємності й спорту. Дальша тура по самому місті дає нам змогу зблизька познайомитися з різними типами хат — від найстаршої, що покрита травою (де, між іншим, мешкає член парламенту з рамени комуністичної партії, до речі, найменшої в Ісландії, де є аж чотири партії — незалежники, фермери, соціал-демократи й комуністи — в такому порядку), до найновіших модерних споруд, гідних уваги з архітектурного боку. Хати дуже дорогі, бо всі матеріали імпортовані. Ціни за хату зачинаються від 60.000 дол. Тому більшість мешканців купує тільки індивідуальні помешкання. Так само дорого коштують і авта, бо вони також імпортовані і треба за них платити 200 відсотків податку! Головна промисловість — риболовля. Всюди понад морем, мов коралі навколо ший міста, висять сушені риби.

Відвідуємо хату (арабсько-ескімоський стиль) і робітню ісландського модерного скульптора А. Свенсона. Цікаві кубістично-пікасські речі (дивись фото).

Ст. пл. Данило Струк у робітні модерного скульптора А. Свенсона біля статуї "Давид і Голіат" у столиці Ісландії Рейк'явік.

Центер міста — це одна головна вуличка. Нічого надзвичайного. Нема поїздів ні сабвеїв. Льокомоція складається з авт та автобусів. У глиб Ісландії можна дістатися лише літаком. У місті ціни відносно високі, хоч варто було б купити прекрасні светри та срібні прикраси. Тура кінчається. Ще відвідуємо басейн, яких є багато в місті, він відкритий і, хоч зимно, в ньому купуються ісландці — вода, як всюди, природно гаряча. Остання зупинка в етнографічному музеї. Тут всілякі цікаві залишки із часів вікінгів та інші ісландські пам'ятки. Цікаво бачити вишивки дуже подібні до українських та перші лещата!

СПОМИН З ТАБОРУ (На таборі «Новий Сокіл», 1966 р.)

Хочу дещо нотувати
І про табір написати.
Хлопці це як прочитають,
То напевно пригадають
Пахощі всі таборові
І харчі смачні, чудові.
А як чуєшся голодний,
Можеш їсти, скільки годний.

А на дижур всяк від рання
Жене в кухню без вагання:
Курка ж — котлет — бараболя,
А ще часом і квасоля.
А як добре не наївся,
То проси ще і не бійся!

Скажу дещо, хто не знає,
Як нам день тут проминає.
Рано хутко треба встати
Та до руханки ставати.
Скоки, присюди, — раз, два, три,
І вмиватися біжи.

Ми знов у готелі. Зважуємося на купіль та сауну. Сауна прекрасна річ на таку погоду — щойно в гарячій сухій парі відходять замерзлі кістки. Купіль у басейні додає апетиту, і ми радо з'являємося на п'яти-стравну вечерю. Налисники із солодким вершком та мармелядою кінчають наш цікавий та довгий день.

Назагал, цікаво бути тут одну добу. Довше не варто. Я б тут не жив. Сіро й зимно та якось сумно без природної зелені. Та ісландці, мабуть, не проміняли б свого краю на найбільш тропічні краї світу. Вони хваляться і гордяться усім своїм. З блиском ув очах говорять про свою свободу, здобуту від Данії, старанням національного поета та науковця. Так пишаться своєю столицею з її модерними будівлями, багатьма лютеранськими церквами (дуже модерними архітектурними творами), своїм Скульптором та його творчими здобутками і навіть своїм університетом, що має всього 1.000 студентів. А вже перше, що почуєте з уст ісландця — це те, що в них найстарший у світі парламент. Йому вже минуло 1,000 літ.

Приємні, чемні і ввічливі Ісландці махають нам «до-побачення». Ми летимо до Європи. Ісландія, мов білий камінь на морі, лишається позаду.

По митті роби порядки, —
Ліпшої заслужи гадки.
Булава шукати вміє,
Неполадки всі розкриє;
Знайде ж лад — приємну новість, —
Буде прапор за зразковість.

Аж свисток ось чуть нараз —
Ось молитва і наказ.
А бунчужний каже всім: перебиратись
І на сніданок збиратись.

Час при співі мчить, минає,
До обіду вже манджає.
Нам по впоряді обід смакує
І репети в кухні не бракує.
По обіді, хлопче, собі спочивай,
Або з товариством у м'яча заграй.

День кінчиться нам на ватрі,
Щоб почути трохи жартів.
Так, бігме, на цій оселі
Хлопці всі були веселі.

Написав під час табору

пл. уч. Юрій Гринишин
Рочестер

Богдан Серeda

ТЕРРА

Богданові сьогодні кінчалося вісімнадцять років. Настрій на цілому кораблі був таки трохи святочний. Адже Богдан був найстаршим із того покоління, що народилося вже на міжпланетарному кораблі, яке Землі зовсім не знало.

Святочний настрій може більше відчували Богданові батьки ніж він сам. Для них, із їхніми споминами — закінчення 18-го року життя було пов'язане з певними сантиментами — дорослості, дорослості чи ще чогось там.

Можливо, що там, на далекій Землі, з якої вони двадцять років тому вирушили, воно мало деяке значення, але Богданові важко було його відчутти. Та всежтаки приємно йому було як «дорослі», що його стрічали, поклепували його по плечі та бажали йому всякого добра.

Богдана з нагоди його уродин звільнено із щоденної рутини лекцій, вправ і руханки та запрошено до кабіни капітана, куди він саме по волі прямував.

Богданове життя здебільша оберталось біля квартир залоги та «школи», які були розміщені в центрі корабля. У задній частині корабля, де були рушії, він був кілька разів з батьком, але в передній, навігаційній частині він ще ніколи не був. Не щоб йому не було дозволено туди піти, — тільки його день був так виповнений нормальними зайняттями, що не було часу на довші прогулянки.

Богдан звернув у вузький коридор наліво, який провадив до другої палу-

луби. Між третьою та другою палубами були магазини харчів, одягу та всякої всячини. Це не була цікава частина.

Зате між другою та першою палубами було цікавіше. Там були бібліотеки з проєкційними апаратами, де можна було сісти та з каталогу вибрати собі різні стрічки всяких можливих інформацій. Богдан там часто бував, якщо йому треба було дечого, чого шкільна бібліотека не мала.

Відвідував він бібліотеку теж деколи з батьком, який йому показував стрічки з краєвидами Землі. Учора ввечері сиділи вони обидва при екрані, і батько стисненим голосом пояснював йому вже вдсяте:

— Це сину — хмари.

— А це бачиш дерево, — бачиш яке воно високе та зелене!

Богдан пильно вдивляється в екран — хотів собі уявити, як це можна бачити понад собою так високо, але не міг. Ціле своє життя Богдан провів у каютах та коридорах міжпланетарного корабля «Дельта», та не міг собі уявити того, що батько йому показував на екрані.

Зелений колір він знав — він бачив його в лабораторіях, де вирощували рослини, що їх подавали в їдальні. Але дерева, доми, дороги, авта — це були речі не зв'язані з дійсністю, тільки з тихим голосом батька в затемненому кутку бібліотеки.

Сьогодні Богдан не затримувався у бібліотеці, тільки прямував до першої палуки та довгим коридором у напрямі навігаційної кабіни.

Коридором першої палуки було тяжче іти, та Богдан звільнив кроку. Йому пригадалася школа та голос учителя, що старався їм вияснити гравітаційні феномени.

— У центрі корабля діє сила 0.2 Г, а на периферії 0.5 Г — здавалося чув він голос професора Герстенмаєра.

Богдан зупинився, витягнув із кишені м'ячик та легко пустив його з руки.

— Здається — він швидше впав на долівку ніж у мене в кабіні подумав, підняв м'ячик, сховав у кишеню та пішов далі.

По десяти хвилинах мандрівки дійшов до кінця коридора та до замкнених дверей. Вийняв з кишені свій особистий значок та підняв його до висоти чола. Двері безшелесно розсунулись, і перед ним розкрилася велика півокругла кабіна капітана.

У кабіні було двоє людей в одностроях міжпланетарної колонізаційної служби: Капітан Джузеппе Монтекатіні та головний навігатор Роберт Кембелл. Обидва вони з напруженням розглядали поверхню невеликого сріблястого екрану і появи Богдана не завважили.

Богдан ніяково переступав з ноги на ногу, але це йому не перешкоджувало цікаво розглядатися по кабіні, яку він уперше бачив.

Кабіна була майже порожньою. Перед кабіни займав панель з усякого роду інструментами, вказівками, перелучниками, вимикачами та світелками. По обох боках контрольного панелю був цілий ряд екранів. Деякі з них були темні, деякі наче б блищали та мінливо світилися. Найбільш висуненого наліво екрану Богдан не бачив, бо його зовсім закривали похилені постаї капітана та навігатора.

Богданову увагу прикувала півокругла стіна кабіни. Вона була зовсім чорна та на ній вилискувалися маленькі, золотисті світельця. Це була зовсім інша стіна ніж сріблито-металеві стіни кабіни та коридорів. Богданові страшенно хотілося знати, що воно таке ті світельця, але не мав відваги навіть рушитися, не те щоб ставити питання.

По довгій хвилині капітан випростався та зауважив присутність Богдана.

— А — це ти, Богдане! Ти вже тут довго? Пробач, якщо ти мусів на мене чекати, — але, бачиш, можливо, що ми саме розглядали ціль нашої подорожі!

— Ціль нашої подорожі! — Бігданові відразу пригадалося все, що вчився в школі, а що досі здавалося таким далеким та недійсним.

— Терра IV, це там, де вони мали б осісти, вони — залога четвертого з черги корабля, що відчалив із Землі колонізувати всесвіт!

Богданів зір прикував екран, що його тепер частинно було видно поміж постатями капітана та навігатора. На екрані видніла велика, зелена тарілка, що наче зависла в кабіні.

— Наші перші зонди вказують на присутність кисня та води — промовив капітан. Якраз чекаємо на чергові висліди теле-аналіз, — тож пробач, Богдане, що я для Тебе сьогодні не буду мати часу, але ти зрозумієш.

Від Богданових відвідин у капітана минуло повних два дні. Вони пройшли в напруженні та безконечних розмовах. Усі члени залоги виконували свої обов'язки, Богдан далі відбував лекції, але все відбувалося радше механічно. В усіх кабінах, кабінетах та робітнях усі тільки про одне думали та говорили.

Невже ж це можливе?

Невже це дійсно кінець їхньої мандрівки?!

Під кінець другого дня, коли здавалось, що загальне напруження досягнуло вершка, на всіх дошках оповіщень рівночасно засвітилася нотатка: «О годині 1900 зустріч цілої залоги в мітинговій залі».

Ще задовго перед призначеним часом зала була заповнена. Ніхто не сидів на місці, тільки всі стояли гуртами та неначе кожний з кожним говорив. Чути було всі мови, що їх члени залоги ще по двадцяти роках не забули, але найбільше чути було плянет-лінгва, офіційну міжнародну мову колонізаційної служби.

З наближенням призначеної години розмови уривалися, гамір стихав, усі сідали на приготовані крісла. Коли відчинилися двері та до зали ввійшов капітан Монтекатіні, стало так тихо, що Богдана аж мороз поза шкурою струснув.

Із капітаном увійшло ще декілька людей. Богдан знав їх усіх. Був там зоолог, проф. Реніє, головний лікар д-р Газеншмідт, ботанік проф. Зуулеску, астроном проф. Тищенко та інші.

Усі вони засіли за конференційним столом, тільки один капітан Монтекатіні підійшов до мікрофону.

— Я не буду гаяти часу на зайві вступи, бо всім вам відомо, що ми знаходимося поблизу планети, яка, на підставі всіх вступних досі переведених дослідів, майже ідентична з нашою матірньою планетою.

Капітан ще не закінчив останнього слова, як на залі вибухли оплески. Усі присутні зірвалися на рівні ноги та кинулися одне одному в обійми.

Капітан підніс праву руку, і всі знову затихли.

— Розумію та поділяю ваш ентузіазм, але мушу пригадати закони нашої служби, які ви може по двадцяти роках призабули. Тому пригадую вам, що перед остаточним вирішенням, чи закінчити нашу подорож, чи шукати далі, на кожній пригожій планеті мусить спершу приземлитися пілотна група. Тільки їхні звіти та їхня доля дасть базу для могого остаточного вирішення. Я скликав вас усіх сюди, щоб повідомити вас, що в годині 2000 виключаємо наші рушії та переходимо в орбіту. Завтра о годині 0900 висилаємо пілотну залогу на планету з надією, що ця планета буде нашою новою батьківщиною.

Зала знову вибухла оплесками, та капітан знову мусів присутніх заспокоїти.

— До пілотної залоги призначаю ось таких...

Усі присутні похилилися вперед та зависли на капітанових устах.

— ...Тед Йогансен, Берт Сміт та Роберт Кнопке. Їхнім завданням буде прослідити, чи планета пригожа для колонізації для нас та наших нащадків. Тому, що саме наші діти мали б залюднити Терра IV та запустити свої коріння в оцій частині галактики — до пілотної залоги долучую найстаршого із нашої нової міжпланетарної генерачії, Богдана Ромашка.

Богданові здавалося, що вся кров сплила йому в ноги. Він чув гамір, який вибух круг нього, він бачив сльози в маминих очах, але сам не міг пальцем ворухнути.

Щойно як мама його обняла, він наче б розпружився та з розмахом сів на крісло.

О годині 0830 наступного дня всі чотири члени пілотної залоги, одягнені в скафандри,

стояли біля повітряного замку ч. 1. Внутрішні двері відчинилися, і вони перейшли до вузької кімнатки замку.

Щойно як двері за ними зачинилися та вказівка на стіні, що реєструвала спадок тиску наближалася до вакууму, Богдан усвідомив собі, що це вперше в своєму житті побачить міжпланетарний корабель із зовні.

Йому не було страшно; йому тільки прямо було цікаво та дивно думати, що той світ, у якому він провів досі своє життя, має зовнішню поверхню.

Коли вказівка індикатора впала до зера, Тед Йогансен, що мав пілотувати цей розвідний корабель, відчинив зовнішні дверця, і всі члени залоги один по одному протиснулися через вузький отвір до маленької кабіни пілотно-го корабля, у якому було чотири вигідних фотелі. При фотелях були ремінці, з якими Богдан не знав, що зробити.

Берт Сміт, який із цілої залоги, крім Богдана, виглядав наймолодшим, не більше сорока років, показав пальцем на гудзик на лівому рамені Богдана.

Богдан натиснув його і почув у шоломі голос пілота. За його вказівками Богдан прив'язав себе до крісла. Як тільки замкнув останній замок, пілот перекинув перелучник, натиснув один по одному кілька вимикачів, і Богдана наче щось силою втиснуло в крісло, і йому зробилося слабо.

Як він спритомнів і розплющив очі, побачив навкруги себе ясне, золоте світло. Такого ясного світла він ще ніколи не бачив. Від нього боліли очі, і він їх мусів приплющувати.

Коло вух Богдана прозвучав заспокійливий голос пілота: «Богдане, багато незвичних речей Ти побачиш за наступних кілька днів. Та ясність, що Тебе разить, — це Сонце, Соль IV.

— Сонце! — подумав Богдан. Так, батько розповідав йому про Сонце. Про те, як вони обоє з мамою їздили над озеро опалюватися «на сонці». Пригадалися йому картини, що він їх з батьком бачив на екрані бібліотеки; ясні відблиски на воді та тіні дерева.

Він підняв руку та побачив, що в нього на коліні з'явилось щось темне.

— Тінь!

— Моя рука кидає тінь!

Він рухнув пальцями — і тінь на його коліні теж рушилася. Богдан був так зайнятий своїм відкриттям, що нічого довкруги не помічав. Коли вкінці підніс очі та розглянувся довкруги, побачив по лівому боці, вдолі, зелену кулю, місцями прикриту білою ватою.

— Це хіба мусять бути хмари — мигнула думка, і Богдан забув, що він хотів перш за все бачити корабель «Дельта» іззовні. Він не міг відірвати очей від тої зеленої кулі.

— Терра IV!

— Яка ж вона гарна!

Години злету минали. Зелена куля непомітно робилася більшою і на ній почали появлятися різні інші барви та форми. Сині поверхні переходили в червоні, зелені, бронзові, цеглясті. Богданове серце билось так, що він його аж у горлі відчував.

У кабіні робилося чимраз тепліше. Перевантажений новими враженнями, Богдан заснув.

Пробудився він, як кабіною щось начебто кинуло. Він розплющив очі та пробував сісти, але ремінці безпеки його так міцно тримали, що йому це не вдавалося. Пілот зауважив, як Богдан почав рухатися, і знову його заспокійливий голос прозвучав у Богдановому шоломі.

— Уже недовго, Богдане! Ми збираємося причалювати. Те, що нами кинуло, це були звичайні атмосферичні забурення.

Богдан відразу побачив, що в час його сну корабель злетів на багато нижче. Куди оком глянути, на всі сторони, видно було поверхню плянети. Озера, ріки, моря, ліси пересувалися перед його очима.

По двох боках корабля виставали крила, що їх давніше не було. Богданові не треба було пояснень, щоб зрозуміти, що година причалу зближалася.

— Ми причалюємо без ретроракет, вони в цій атмосфері нам не потрібні — пояснював пілот, але Богдан не дуже то слухав. Нові враження його майже сп'яніли та приголомшували своєю незвичністю.

Злет відбувся без пригод. Пілот вибрав для причалу широку рівну зелену поверхню біля великого озера. Судно-літак сідало на вертикальних джетах, що кидали навколо судна куряву.

(Закінчення на стор. 18)

Це школа – “Школа Лісова”

На темній поляні була спокійна тиша. Високі дерева таємниче шуміли, а цвіркуни перегукувалися між собою своїми рипливими гуками.

На поляні було видно темні постаті пластунів. Вони стояли в колі. У кожного в руці смолоскип. За кожним з них на високому палі устроєний у землю стояв другий смолоскип. Покищо на поляні горів лише один вогонь. Це був Вічний Вогонь Лісової Школи. Його полум'я не вгасало вже повних два тижні, удень і вночі, у дощ і в погоду. Він мерехтів на вітрі маленьким язичком і лише час до часу ховався у свій чорний закопичений дзбанок. Стояв цей вогник на кам'янім підвищенні насупроти головної ватри. А дев'яносто ступенів направо і на-ліво від неї, у колі, стояли дві інші ватри.

Було тихо. Коли враз у темряві з'явилася силуетка пластуна. У його руці — смолоскип. Він підходить до Вічного Вогню і на хвилю його обличчя заливає помаранчеве сяйво. Він нахиляє свій смолоскип над цим маленьким вогником і враз його смолоскип вибухає полум'ям, кидаючи своє жовте світло на близькі обличчя. Смолоскип — набираючи сили — починає горіти дужче, а з нього підіймається темний густий дим. Через середину кола посувається вогонь до головної ватри. Горить він живо. Наближається до ватри щораз ближче і ближче. Зупиняється перед нею. І горить він над нею як язик Святого Духа над головами апостолів. Горить!.. Тихо на поляні. Дерев даліше передають одне одному свої секрети. Нараз серед нічної тиші лунає голос: «Пластун є вірний Богові і Україні!» Слова юнака линуць у темну ніч, підіймаються на вершки дерев і там серед дерев розкочуються по лісі.

Смолоскип наближається до сухого дерева. Вогонь делікатно обіймає сухі галузки. Ті обійми його щораз дужчі. Дерево починає протестувати, галузки тріскають і сичать. Але вогонь душить цей протест, він росте, багатіє... Темна поляна ясніє. На неї виходить другий юнак. Від головної ватри він запалює свій смолоскип, а ним другу ватру праворуч. У темну ніч прокочуються слова: «Пластун помагає другим!» Друга ватра спалахнула, кидаючи у чорне небо свої червоні іскри.

Цим самим способом при словах: «Пластун живе за пластовими законами і слухає пластового проводу», запалюється третя ватра.

Темна поляна ожила чарівним світлом ватр. Мільйони іскор підіймаються із кожної з них і блискучим червоним дощем падають на землю. На обличчі кожного юнака танцюють миготливі тіні, які родяться у ватрах і гинуть у темряві лісу.

Тепер прийшла черга на тих чотирнадцять пластунів, які стояли зі смолоскипами в колі.

Кожний з них по черзі підходить до головної ватри, там запалює свій смолоскип і повертаючись на своє місце виголошує точку з пластового закону і запалює стоячий смолоскип за ним. Смолоскип один по одному починають палати, і в темну ніч раз за разом лунає новий пластовий закон...

ПІСНЯ ЛІСОВОЇ ШКОЛИ

*Це школа, школа лісова,
А в ній ми лісові студенти —
Вона всім школам голова,
На всі краї і континенти.*

Приспів:

*Юнак, чи старший, друже, ти,
Біжи до нас, біжи мерщій,
Учись і добивайсь мети
У славній школі лісовій.*

*Це школа, школа лісова,
Усякої учать там штуки —
Скажи, що варта булава,
Не нюхавши її науки?*

Приспів:

*Це школа, школа лісова.
Ще не було такої зроду,
Зростає зміна в ній нова,
Надія Пласту і Народу.*

Приспів:

Р. Завадович

І тут при тих знайомих голосах, у цьому знайомому колі, наші думки повертаються до тих приємних, хоч сутужних-нелегких днів, які ми пережили на «Лісовій Школі».

Приїздимо на «Лісову Школу», і перше, що нас зустрічає — це широка кам'яниста річка. Тут ми зупиняємося і шукаємо шатер, які показали б нам табір. Та даремно. Перед нами тільки високі дерева і чисте синє небо. Каже нам хтось, що треба перейти річку. Дехто з нас скидає черевики; з наплечниками на плечах і торбами в руках, починаємо обережно переходити річку. Інші, незважаючи на ноги, лізуть у воду з черевиками і зі своїм багажем посуваються на другий бік. За річкою ми знайшли малу стежку, нею ми заходимо на невеличку поляну. Хтось показує на іншу підвищену поляну під лісом і каже, що там табір. Придивляємося ближче, але табору не бачимо. На поляні лише трава по-коліна.

Провід і учасники вишкільного табору пластунів "Лісова Школа", що відбувся в червні 1966 р. в Гантері, штат Нью-Йорк, США. Комендант — пл. сен. Петро Содоль, Л.Ч.; заст. коменданта — пл. сен. Юрій Український, С.М.; інструктори: ст. пл. Роман Завадович, Вовк.; ст. пл. Ігор Гапій, Л.Ч.; ст. пл. Юрій Кравців, Бурл.; ст. пл. Володимир Роніш, Вовк.; ст. пл. Аскольд Татарський, Л.Ч. — Учасники Лісової Школи: Олег Ільницький, Ярмо Клас,

Ростислав Кутний, Юрій Ласка, Марко Лучковський, Михайло Ничковський, Юрій Солтис, Володимир Харченко, Юрій Баран, Орест Баранський, Роман Петик, Роман Петруняк, Юрій Сенюк, Адріан Сливозький, Юрко Фарион, Юрко Белендюк, Ярослав Боберський, Ігор Руденський, Юрко Стахів, Юрій Тұрчин, Роман Химинець, Олег Циск, Орест Швед.

Ось так ми із самого початку побачили і пізнали правдивий вишкільний табір для юнаків. А годину пізніше почався наш вишкіл. Перше завдання: збудувати табір. Почалася робота! На поляні, де росла трава по-коліна почали з'являтися шатра: спершу одне, потім друге, поки не стало шість шатер. Але будова на цьому не скінчилася. Протягом цілих двох тижнів на «Лісовій Школі» щось будувалося, а при цій будові ми вчилися.

У перших днях робилося найконечніші речі: кухня, умивалька, лятрина. А як дні минали, то на «Лісовій Школі» явилися мости, брами, прічі, столи. Крім того спільними силами хлопці зробили спортивний майданчик, на якому було місце на відбиванку, копаного, кулю, диск, скок у височінь і далечінь. По середині лісу, де не було жадних комфортів, не було спеціального знаряддя крім лопати, сокири і пилки — учасники «Лісової Школи» збудували мініатюрну оселю.

Та на «Лісовій Школі» ми не лише будували. Кожного дня ми мали цікаві гутірки з різних ділянок: про першу допомогу, упоряд, зв'язок і комунікацію, стріляння, картографію, інтендантуру, куховарство, табірництво, піонерку, самозарадність, провідництво і т. д. Набуті з гутірок теоретичні знання ми застосовували відразу на практиці. Ми не лише говорили про стріляння — ми і стріляли, не лише говорили про провідництво — ми провадили.

На «Лісовій Школі» табором провадили самі юнаки. Кожного дня інший гурток ставав провідом табору. Він перебирав усі обов'язки: від бунчужного до кухара.

А проте, «Лісова Школа» зі своєю суворістю мала такий веселий, товариський і творчий дух, якому не кожний табір може дорівняти. Ватри були такі, яких бажав би собі кожний комендант на своєму таборі. Вони не були штучні, а правдивий особистий вияв кожного юнака на таборі, а не лише кількох пластунів, як то часто буває на інших ватрах.

Уже могутнє полум'я ватри давно зникло, тільки червоний жар поволі дотлівав. Веселі обличчя юнаків, які сиділи біля неї, далі палали сміхом, піснею і забавою. Далеко на чорнім небі світили ясні зорі, а над самим лісом висів блідий місяць.

Юнаки «Лісової Школи» стояли вже у тісній колі, як до кожного з них підходив комендант і, вручуючи йому жолудь, передавав привіт до станиць, із яких ми приїхали. Комендант не помилювався ні разу. Пам'ятав кожного хлопця і з якої він станиці.

«Коли ми посадимо цей жолудь — сказав друг Содоль — з нього виросте високий дуб. Так і з тим знанням, яке ви дістали на «Лісовій Школі». Тут засіяно у ваших умах багато нового знання, а ваш обов'язок — поширити його так, щоб з нього мав користь цілий ПЛАСТ».

По ватрі ще довго по лісі лунали голоси і сміх юнаків у таборі, які поволі укладалися спати свою останню ніч на «Лісовій Школі».

пл. розв. Олег Ільницький
Нью-Йорк.

ПІЗНААН

Дорогі Подруги і Друзі!

Починаємо новий відділ нашого журналу: «Пізнай свій край». Багато з нас цікаві: як виглядає Україна, цей край наших батьків, якого більшість з нас ніколи не бачила? Ми читали про нього, слухали, вчилися... але ми не бачили його ніколи, знаємо його лише, як легенду, як чарівну країну казок...

І ось ЮНАК вирішив познайомити своїх читачів із цією країною. Як найкраще зробити це? Очевидно — способом ілюстрацій. Бож «рисунок вартий 1000 слів», як каже стара приказка. І то-

1. Дрімає Київ... Ввечорі моргас він тисячами світел, які перлами прикрасили його широкі алеї-бульвари, розлогі майдани, романтичні парки-сади.
2. Між берізками сховалися присипані снігом старовинні башти Золотих Воріт. Колись це була брама міста; не одні завзяті бої велись у тіні тих тисячлітніх веж.
3. Головна вулиця Києва — Хрещатик. Вечірні світла освічують мов би країну казок...
4. Льодом-кригою покритий Славута-Дніпро. В далині золоті бані київських церков... Може це звідси рушали в далекі походи кораблі Олега, Святослава, Володимира?
5. Тепер через Дніпро перескакують, мов прудкі олені, сталеві мости — новітні споруди, які одначе своєю

ВІН КРАЙ

му у кожному числі ЮНАКА тепер, посередині, знайдете кілька фотографій чи інших ілюстрацій про наш Рідний Край — про його міста, його області, його людей, його мистецтво, його творчість, його історію...

Починаємо із столиці України — із золотоверхого Києва. Це «матір руських городів», старовинне історичне місто; кожний, хто відвідає його — чи він українського походження, чи ні — каже, що це одне із найкращих міст світу... Може тих декілька фотографій на цій сторінці, які показують Київ узимку, пояснять нам — чому?..

красою дорівнюють старовинним будівлям столиці України.

6. Софійський собор, одна із найкращих церков України. Збудована за давних княжих часів, близько тисяча років тому, не раз нищена ворогами, завжди знову відбудовувана...
7. Близько Софії — майдан Богдана Хмельницького, великого гетьмана України. Підніс він булаву над містом — це ж він тут дійсний володар — володар столиці і всієї України.
8. Але не лише військовими подвигами славний Київ. Це центр культури на весь схід Європи. Це вогнище знання, письменства, театру, музики, кіна, балету, науки, — української культури.

5

8

7

6

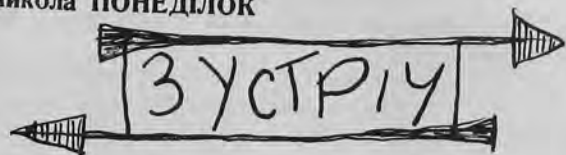
1966

Через
річку!

в
скелястих
горах

Не дивуйтеся, що я, як тільки ступив на землю вінніпегську, став озиратися... Я чомусь був переконаний, що просто з аеродрому побачу майдан, де на мармуровому підвищенні зібрано до купи всі наші серця, всі наші думки і нашу совість — і весь цей скарб переллято в бронзу та й поставлено, як ясний знак, на віки-вічні.

Тому я озираюся... Де? Де ж те дороге усім нам місце, до якого хочеться тихенько підійти і, як билина жита, схилитися... і до каменя, що в землю вже вгрузає, устами притулитися.

Де пам'ятник Тарасові?

І я біжу... Мені так легко бігти, мене неначе якась незвидна велика сила несе до бажаної цілі...

Проминув дві вулиці... Ще одну і ще багато... А майдану ще не видно... А тут же нетерпиться — прямо не сказати.

Поспішаю так і розмірковую собі: «Коли будуть на майдані люди — то я, як личить статечній людині, лише в пошані перед Шевченком легесенько зігнуся... А як, дай Боже, нікого там не буде — кину всяку мужність аж під ноги — і сліз не посоромлюсь... І тоді не лише зігнуся, але й усім обличчям і долонями до нього доторкнуся...»

Отож пляную так собі... І біжу... Коли... біля одного будинку, бачу — стоїть кремезний молодчина років так під двадцять. Чорнявий такий, брови темні, очі темні, а чуб мов би смолою перейнявся. Ну, чистий тобі неаполітанець. Оце, думаю, і тут італійців Бог примостив.

— Соррі, — кажу до нього, тобто, зачіпаю його, щоб зав'язати з ним розмову.

А він на мене — кліп-кліп — і вдивляється у мене, мов би це не я, а якесь страхіття чи дивовижа.

Я ні в сих ні в тих — переступаю з ноги на ногу і не знаю, як із такого препоганого становища вирватись. Ото влип, — лаю в думках себе. — Цей чорнявий, видно, моєї англійської мови не розуміє, а я по-італійському, окрім декількох слів із «Мадам Батерфляй», анічоґісінько не знаю, не второпаю.

— Містер, — питаю — італіано? Віва Італія! — А він на мій такий патріотичний заклик як розреготався. Аж побілів так кихкає та заливається. І я збираюсь уже п'ятами нахивати — коли він рідною, чистою українською мовою — «Куди тікаєте?» — подумайте, мене спиняє.

Чи це мені вчулося? О, сили небесні! О, рятуйте мою душу!

— Ви... через силу вимовляю. — Ви...

— Я, — вже зовсім дружньо й лагідно усміхається чорнявий. — Я українець. А ви ду-

мали що? Але ж ви і кумедний! — і бере мене за руку. — Смішний ви. «Соррі», «Віва Італія»... А як ви смішно виглядали, а очі як у вас тоді посоловіли! Ото кумедія!

— А як ви знали, що я також українець?

— Як? А газету під рукою яку тримаєте? Українську. «Новий Шлях». Отож, бачу наш іде, і наше читає. А ви так чимчикуєте собі по вулиці... А як ви по-англійськи смішно цвенькаєте. Тріснути від сміху можна.

Я вслухаюсь у його мову. Вона така барвиста, м'ягенька, вільна — і вона в нього пливе з грудей так легко, грайливо, із таким полтавським степовим корінням. Не було сумніву — я зустрів земляка — подумайте! — гора з горою не сходиться, а галушник із галушником аж у Вінніпезі може на вулиці зустрітись.

А як же я перед ним оскандалився! До нього по-італійському торохтів.

— От не ждав, не сподівався, — кажу. — Я спантеличився. Я капітулюю. Звідки ви родом?

— А вгадайте?

— Із Полтави, — кажу.

— Ні.

— Із Сорочинців.

— І зовсім ні. Я родився в Едмонтоні.

Матінко моя рідна! Сили небесні! Я отетерів.

— О, — стараюсь собою оволодіти, — ви з того... як його... О, вибачте, мені щось у горлі

пересихає... Ви з Едмонтону... То, мабуть, ваші татусь-мамуся з Полтавщини? Яке це щастя!

— Ні, — спокійно заперечує хлопчина, — мій тато родився в Монтреалі, а мама звідси, з Вінніпегу.

Я не вірю своїм вухам. Як це може статися? Як він зумів оволодіти мовою, коли ні він, ні тато-мама не ходили нашими долинами і горами, не дихали нашими просторами.

— То ви, — кажу, — всі із королівської Канади. І у вас анікогінсько немає з України?!

(Закінчення із стор.11)

В голосі пілота відчувалася така радість, що здавалося, що якби слова могли скакати, то пішли б у танок.

Швидким рухом перекинув перелучник, і прозора півкуля, що була верхньою половиною судна, поволі відкрилася. Берт Сміт перший скинув шолом, Богдан з напруги стиснув кулаки та перестав дихати.

Потім джети стихли, і судно легко сіло на зелену поверхню. Пілот потиснув перелучник та з лівої сторони судна висунулося металеве рам'я, на кінці якого була клітка з двома білими мишками. Богдан знав їх із клас біології.

Мишки на хвилину притихли та задерли голівки вгору, але за хвилину почали бігати по клітці.

Пілот потиснув ще один перелучник, і з контрольного панелю висунулася плитка з пробівками та різними пляшечками хемікалій. Богдан не дуже звертав увагу на те, чим був зайнятий пілот, тільки прикованим зором слідував за білими мишками.

Проминуло якої півгодини. Пілот, либонь, закінчив свої аналізи, а мишки далі жваво бігали по клітці.

— Виглядає, що атмосфера цієї плянети безпечна для нас.

— Як, — скрикнув він, — як нема! Що ви нас ображаєте! А дідусь наш то звідки?! Він з Волині.

Я дивлюсь на нього, і мені затуманюються сльозою очі. У мене в душі зараз зібралася і гордість, і пошана, і любов, і все хороше й дороге, якого не можна висловити словом — і це все з'єдналося в один клубок і підкотилося до горла...

Я не можу говорити...

— Де пам'ятник Шевченкові? — тільки й спитав його.

— Ідіть прямо. Три хвилини ходу. Як хочете, я вас проведу. Ви дуже чимсь схвилювані! У вас заблищали сльози... У вас велике горе?

— Ні, кажу, — не горе — велика радість у мене. І я від радості схвилюваний.

— Жартуєте?

— Ні, — кажу, — без жартів. Схвилюваний без кінця й без міри.

— Е, не так. Я, мабуть, вас чимось образив. То простіть мені. Я, здається, не так, як треба, висловився...

Ми обоє зближаємося до майдану. Стоїмо перед пам'ятником... І я, як у похміллі, думаю: «О, як ти, хлопче, прекрасно, божественно висловлювався. О, будь Богом тричі благословенна така мова! О, коли б так скрізь українці висловлювалися! У Нью-Йорку, у Детройті, у Чикаго — і нехай так висловлюються люди навіки вічні у моєму рідному і чужому Києві...».

Дай, Боже!

Берт Сміт кілька разів глибоко дихнув і на його лиці появилася усмішка, що зачалася в кутках уст і росла, росла, аж здавалося — дійшла до обох вух.

Пілот дав знак рукою і всі три разом скинули шоломи.

Запахне повітря, що вдарило Богданові в ніздрі, наче запаморочило його. Йому закрутилося в голові, в очах замерехтіло, але не надовго. По хвилині він почав поспішно скидати із себе скафандр. Це йому не забрало багато часу, але все ж таки він був останнім, що зліз по драбинці із судна на землю.

Вона була зелена та м'яка. Не така м'яка як Богданове ліжко, але набагато м'якша за підлоги та стіни «Дельти». Усі чотири члени залоги наче на один знак сіли на землю та довго, довго нічого між собою не говорили.

Тишу перервало біп... біп... біп... біп... біп... — що виходило з кабіни судна.

Тед Йогансен зірвався на рівні ноги, швидко поліз по драбинці та голосом, що майже ломився з радості гукнув до мікрофону:

— Тед Йогансен голосить. Причал проведено. Атмосфера пригожа. Перші аналізи дуже надійні. Завтра вранці починаємо кличку ч. 2. Кінець.

Відповіді капітана Монтекатіні Богдан не почув.

(Закінчення буде).

1966
 1-й Чейган
 А.И.

Ильин

стелки
 культуры

И.И.

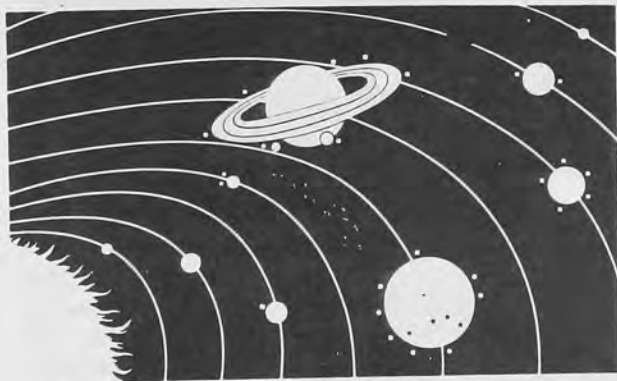
Таємниці цікавого Світу

СОНЯШНА СИСТЕМА

Дорогі Друзі!

По всесвіті кружляють ракети-сателіти із плянети Земля. Ось незабаром відважні зореплавці осядуть на поверхні Місяця, хто знає, що прийде далі? Марс? Венера?

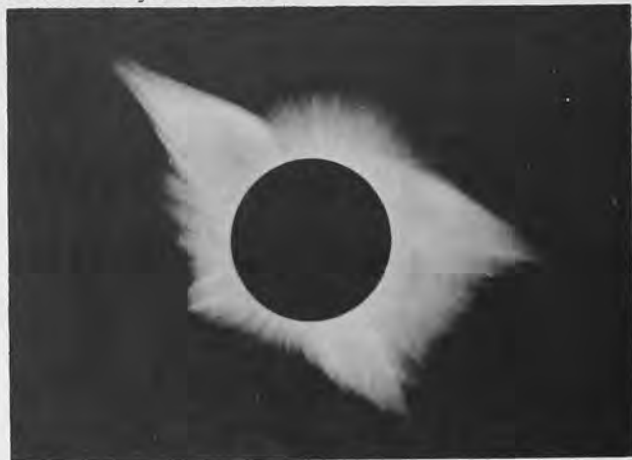
І ось сьогодні у «Таємницях Цікавого Світу» приносимо Вам ілюстровану історію Соняшної Системи.

1. СОНЯШНА СИСТЕМА. Що таке Соняшна Система? Це — зірка наша, Сонце, а навкруги неї кружляють плянети-супутники, з яких наша Земля є третьою з ряду. Інші плянети: Меркурій, Венера, (Земля), Марс, Юпітер, Сатурн, Уран, Нептун, Плутон. Крім того в Соняшній Системі зустрічаються комети, астероїди, всілякі малі тіла, пил і газ. Усе це кружляє навкруги Сонця в різних еліптичних орбітах, подібно, як і наша Земля. Але і плянети мають своїх супутників-сателітів: наприклад, Земля має Місяць, Сатурн має свої славні кільця (кола) і сателітів, а Юпітер має аж 12 місяців-сателітів!

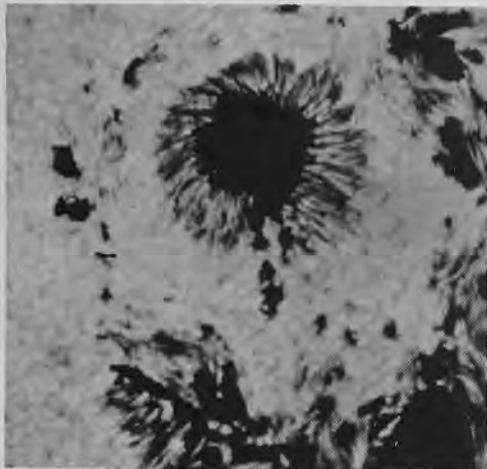

2. МІСЯЦЬ. Найближчим до землі є наш Місяць. Це досить великий сателіт, понад 2,000 миль в діаметрі. Кружляє він навкруги Землі раз на 29 днів (точніше: 29 днів, 12 годин, 44 хвилини, 2.8 секунд). Кожний раз, як обкрутиться навколо Землі, обертається теж навколо своєї осі так, що ми бачимо завжди той самий бік Місяця. Поверхня Місяця покрита численними кратерами, як напевно кожний знає, що цікавиться польотами в космос. Численні штучні сателіти із Землі осіли вже на поверхні Місяця, незабаром полетять туди і люди.

3. СОНЦЕ. Центром нашої Соняшної Системи є зірка Сонце. У порівнянні із багатьма

зірками, які ми бачимо далеко на небі, вона не дуже велика, але для нас на Землі Сонце має величезне значення: без Сонця Земля була б мертва, вона б замерзла. На малюнку бачите Сонце під час його затемнення — себто тоді, коли Місяць зайшов поміж Землю і Сонце та й заслонив його. Видно «корону» Сонця, себто розжоврені гази, які стало відлітають від Сонця. Звичайно їх не видно, бо Сонце (його середина) таке ясраве, що засліплює нам зір.

4. ПОВЕРХНЯ СОНЦЯ. Сонце величезне у порівнянні із Землею чи й іншими планетами. Воно 865 тисяч миль в діаметрі, або ж майже 110 разів більше в діаметрі, як Земля. Внутрі його відбуваються різні нуклеарні реакції, подібні до тих, що у водневій бомбі, але багато дужчі. Звідти походить усе світло і тепло, яке одержуємо ми на Землі, а також в усій Соняшній системі. Поверхня Сонця наче б кипіла: вона цілий час у русі, повно вибухів тощо. Тому поверхня Сонця не однотайна, а покрита яснішими і темнішими плямами. Ось на цій фотознімці, узятій із бальона високо над поверхнею Землі, бачимо кілька таких соняшних плям.

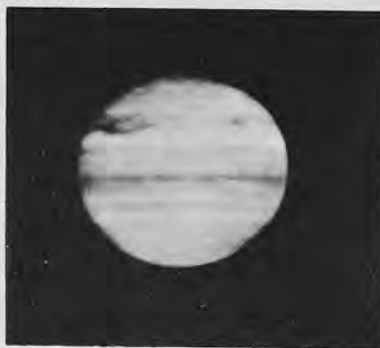

5. СОНЯШНІ ВИБУХИ, або «ерупції» трапляються часто у зв'язку із соняшними плямами.

Вони складаються із розжоврених атомів і субатомних частинок, які, викинені із Сонця, відлітають у космос. Такі вибухи сягають дуже високо: на знімці бачимо вибух 80,000 миль заввишки. Часом вони ще вищі — 250,000 а то й 500,000 миль. Викинені частинки потому бомбардують Землю та інші планети. Вони спричинюють полярні сйва, «статику» (шум) на радіо тощо. Поверхня Землі захищена частинно від них земним магнетичним полем та атмосферою. Зате зореплавці-астронавці мусять захищатись від них спеціальними радіаційними панцирями.

6. МАРС. Найцікавішою для нас планетою у Соняшній системі є Земля, бо ми на ній живемо. Але по Землі нашу увагу привертає Марс, бо він відносно близько до Землі, а також подібний до неї: день на Марсі триває 24 години і 37 хвилин, рік — майже два землі роки, величина — 4,220 миль в діаметрі (в порівнянні із 7,918 миль діаметра Землі). Марс — планета суха, але має повітря, хоч дуже рідке. Сателіт «Марінер» нещодавно фотографував поверхню Марса, яка виглядала на знімках непривітна, покрита кратерами, як Місяць. Але вчені все ще не піддаються: може там є примітивне життя? Марс має два місяці.

7. ЮПІТЕР. Найбільшою планетою Соняшної системи є Юпітер. Він має аж 12 місяців! Поверхня його вкрита смугами, неначе хмарами. Є там теж велика «червона пляма» (на фото — на горі зліва), яку астрономи стараються віддавна зрозуміти, але ще не змогли. Юпітер великий — 88,700 миль в промірі, але крутиться дуже швидко навкруги своєї осі. День на Юпітері триває лиш 9 годин і 55 хвилин. Поміж Марсом і Юпітером є цілий ряд маленьких планеток-астероїдів.

8. САТУРН, це друга по величині планета Сонячної системи — 71,600 миль у діаметрі. Сатурн славний із своїх обручів-кіл, які дають цій планеті вигляд мексиканського сомбреро... Ці обручі правдоподібно складаються із маленьких частинок, пилку, абож кристаликів льоду. Крім тих обручів Сатурн має ще 9 місяців. За Сатурном є ще три планети: Уран, Нептун і Плутон. Зате ближче до Сонця (між Землею і Сонцем) є ще дві планети: Меркурій і Венера. З них всіх найцікавіша «ранішня зірка» — Венера, бо вона подібна до Землі величиною і може ховати життя під своєю густою ковдрою хмар.

9. КОМЕТИ. Крім планет, сателітів і астероїдів маємо ще і комети — ті дивні тіла, які з'являються що якийсь час із далеких просторів космосу, обкружують навкруги Сонця і відділяються знову у космос, щоб повернутись за багато років. Кожна комета складається із ядра, газової поволоки ядра («кома») і довгого хвоста. Діаметр коми: 20,000 до 100,000 миль. Зате хвіст може тягнутися на 100,000,000 миль! Часом хвоста не видно. Ціла комета, навіть її ядро, правдоподібно складається із розрідженого газу, чи пилу. На фото бачите славну комету Галлея, у травні 1910-го року.

Подав СМ

МІЖКРАЙОВА ПЛАСТОВА ЗУСТРІЧ 1967 (МПЗ – 1967)

яку організує Крайова Пластова Старшина Канади для відзначення
100-річчя Канади і 55-річчя Українського Пласту

відбудеться від суботи 22 липня до неділі 30 липня 1967 р. на пластовій оселі «Батурин» біля Монтреалу в Канаді. Слідкуйте за оголошеннями в справі зустрічі в чергових числах «Юнака»!

**Від суботи 22 липня до неділі 30 липня 1967 р.
на пластовій оселі «Батурин» біля Монтреалу в Канаді**

ВЕСЕЛКА

144 Друга Євсеню в Нью-Йорку
(в Пластовому Домі)
Tel.: ORegon 4-9576/-79/-98

відкрита щодня від вчасного ранку до пізньої ночі.

- * Зимні і теплі перекуски, сніданки, полуденки * содові води
 - * морозиво * солодощі — теж вибагливі, імпортовані
 - * шкільне і канц. приладдя * українські і чужомовні часописи.
- «Веселка» є улюбленим місцем зустрічів нашої молоді!

Увага!

Увага!

Передплатники «Юнака»,

ПЕРЕДПЛАТУ

можна тепер вплачувати в Торонті в пластовій кооперативі «ПЛАЙ», а в Нью-Йорку в пластовій крамниці — «МОЛОДЕ ЖИТТЯ». Річна передплата для Канади та США є тепер 5 дол.

ПЛАСТУНКАМ НА ВУШКО

ЯК МОЖНА “ЗОРГАНІЗУВАТИ” СВОЄ ЖИТТЯ

Часто сьогодні чуємо від Вас, молодших подруг, вислів «я незорганізована». Воно торкається всього, справ сьогоднішнього дня, плянів на майбутнє, з'ясування собі, що треба зробити, яке є чергування важливостей зайнять і вкінці думок та внутрішнього «я».

Безперечно, Ви мої молоді подруги, **находитесь у періоді загальної неупорядкованості**, бо ж Ви розвиваєтеся, змінюєтеся фізично та психічно з кожним роком, а з цим змінюєте спосіб життя, звичок і зайнять. До того, признаймося широк, часто не можете дати ради всім своїм обов'язкам, які спадають на Вас з усіх усюдів.

Бо тут і школа, що у вищих роках вимагає більше науки та підготовки до лекцій, і пластові сходи, збірки, окремі зайняття з обов'язковою участю, і вечірня чи суботня наука в школі українознавства, а часто ще інші, здавалося би, добровільні зайняття як наука музики, співу, танку, слова чи також відбиванка, ховзи, теніс, плавання, лещата і т. п. **Коли на це все найти час? Як добути стільки сили й охоти, щоб все добре виконати?** Напевно ставите собі часто таке питання. Тріпочитеся у цьому перевантаженні зайняттями як метелики у сітці, стараєтеся всьому подолати, а у висліді часто Вам це не вдається, Ви знеохочуєтеся, байдужієте і стає Вам «все одне» або як тут кажуть «ай дон'т кер» — чи пак «мені не залежить».

Тому саме, що знаю, скільки разів Вас огортає така втома до Ваших усіх зайнять, **хочу Вам допомогти порадою і вказівками, як старатися себе і своє життя «зорганізувати».**

До цього **треба в першу чергу трішки самодисципліни**, а її хіба можна від Вас — пластунок вимагати. Ми взагалі зачасто забуваємо, що є певні засадничі речі, які повинні відрізняти пластунок від інших її товаришок, які не є пластунками. У висліді маємо пластунок, яких життя є запереченням пластових засад. Тоді, питаюся Вас, **яка ж ціль бути в нашому гурті?**

Отож, вертаючись до самодисципліни та зорганізування своїх зайнять, — саме це повинно нас пластунок ціхувати без уваги на наш вік. Як Вам однак, до цього прямувати? Перш усього **треба поділити всі свої зайняття на такі які мусимо виконати й на такі, які можемо, а в другу чергу зробити листу важливостей поодиноких обов'язків. На першому місці мусить стояти школа, і одна і друга, та шкільні обов'язкові завдан-**

ня. Шкільні завдання на черговий день мусять бути викінчені перед читанням магазинів, телевізією і годинними розмовами телефоном з товаришками чи товаришами.

У другому порядку важливостей є **конечні домашні обов'язки**, якщо такі маєте, виконання яких вимагають Ваші батьки, а в третю чергу добровільно взяті на себе обов'язки і зайняття у Пласті. Це є група тих зайнять, які Ви мусите виконати, хоча пластові зайняття є добровільні й приємні. Щойно, як Вам залишається час, сила та охота, **приходять на чергу додаткові обов'язки** як от, лекції музики, танку, співу, співучасть у театральних виставах, участь у спортивних іграх чи змаганнях і т. п. Це все можете робити, але ніхто Вас до цього не примушує і не зобов'язує.

Думаю, що коли зробити такий розподіл важливостей, буде Вам легше братися до кожної роботи й знайдете більше часу на обов'язкові зайняття. **Поставте в своїй кімнаті доконче на видному місці календар з розподілом на дні, і записуйте там відразу принайменше тиждень наперед, а краще на цілий місяць, що і коли маєте із зайнять виконати.** Розуміється крім щоденної школи, яка є Вашим щоденним обов'язком. Це допоможе Вам також себе «зорганізувати» та жити за якимсь пляном. **Плянування — це дуже важлива справа**, а коли вже тепер до цього привикнете, не раз стане Вам це у пригоді.

Отже, вірте мені, **Ви можете зовсім легко «зорганізуватися», як кажете, і жити за пляном**, хоча Ви молоді, а ще до цього дівчата. Кажуть, що жінки мають право на розгубленість, нерішучість, чи зміну думок і настроїв — але це ще одна з тих «легенд», що про них читаєте в дешевих магазинах. На ділі, **жінка потребує ще більше плянування і розподілу свого часу як чоловік**, бо у неї часто треба погодити домашні обов'язки з материнськими і громадськими чи фаховою працею. Коли вона і в цьому дозрілому віці залишиться дорогою звички з молодих років «незорганізованою», це не лише нецікаве для її огочення, але також небезпечно для родинної гармонії та особистого вдоволення чи — назв'їм це — щастя.

Ніколи не завчасно упорядкувати свій спосіб життя. Зачинайте це тепер із початком нового року як ще одну із славних новорічних постанов.

Подруга Оля

PRIME MINISTER - PREMIER MINISTRE

Ottawa,
October 24, 1966.

Dear Mr. Tarnavskyj:

Thank you for your note of October 17th and for the issue of Yunak, which you enclosed.

The photographs are a reminder of that happy occasion at Elk Island last July.

With kindest personal regards,

Yours sincerely,

L. Pearson

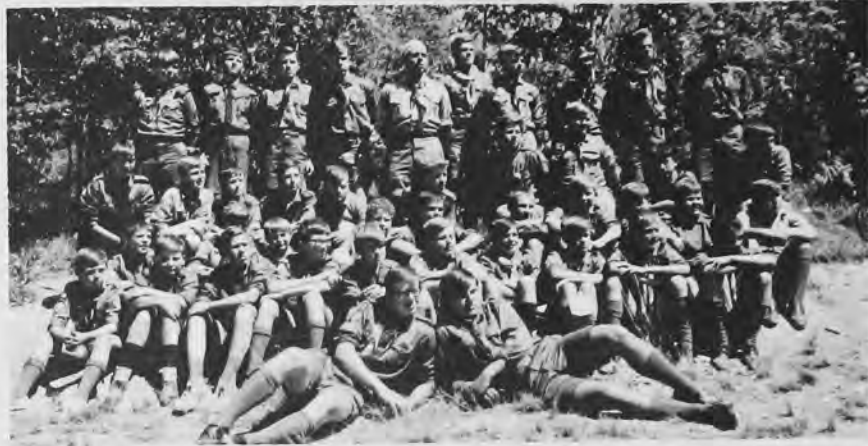
Mr. Omelan Tarnavskyj,
Business Manager,
Yunak Magazine,
2199 Bloor Street West,
Toronto 9, Ontario.

ПРЕМ'ЄР КАНАДИ ПИШЕ ДО "ЮНАКА"

Як уже було згадано в "Юнаку" за жовтень ц. р., у святкуваннях з нагоди 75-річчя поселення українців у Канаді, що відбулося у Елк Айленд Парку біля Едмонтону в західній Канаді, разом з 25.000 учасниками (в тому було понад 400 пластунів і пластунки) взяв теж участь прем'єр Канади Лестер Пірсон. У названому числі "Юнака" була поміщена згадка про ці святкування, про участь у цих святкуваннях прем'єра Пірсона, а крім того дві світлини, на яких видно теж прем'єра Пірсона. Наша адміністрація вислала це число "Юнака" з відповідним листом до прем'єра Пірсона і отримала від нього власноручно підписану відповідь, яку оце поміщуємо для інформації наших читачів.

Це вперше прем'єр держави пише листа до нашого пластового журналу. Крім того цей лист є доказом тих відносин — безпосередніх, щирих і сердечних, які існують у Канаді між офіційними державними чинниками і українською національною групою, яку урядові канадські чинники визнають важливим, активним і заслуженим фактором у житті Канади.

Чекаємо на нагоду, коли зможемо помістити на сторінках "Юнака" по-

Учасники, булава і провід юнацького табору "Борислав сміється", на НОВОМУ СОКОЛІ біля Боффало, США, літком 1966-го року. Табор зібрав \$27.00 на пресфонд "Юнака", а теж прислав дописи до рубрики "Молоде Перо" в "Юнаку". За все щиро дякуємо!

НАЙМОЛОДША ПЛАСТОВА СТАНИЦЯ У США

На світлині бачимо членів наймолодшої Пластової Станиці у США з осідком у Лос Анджелес. Між ними є теж 17 юнаків і юначок, читачів "Юнака". Зліва бачимо станичного пл. сен. Євгена Людкевича і кошову пл. сен. Галину Білоус. Зправа стоять пл. сен. Роман Олексинин (у білій беретці) і пл. сен. Любомир Славський. Ззаду посередині пл. сен. Софія Березовська, а біля неї друга праворуч ст. пл. Марта Людкевич. Пластова Станиця в Лос Анджелес була заснована 5 грудня 1965 р. і начислює 61 членів-пластунів та 20 членів Пластприяту.

дібного листа голови уряду якоїсь іншої держави, де живуть українці і де діє наш Пласт чи то до котрого з наших пластових журналів чи клітин нашого Пласту.

Steven Studios

Власники: Ст. і О. Кутові.
927 Bloor St. W. Tel.: LE 1-0777

ВИКОНУЄ
всі фотографічні роботи
кольорові та чорно-білі

Єдине в Торонті
спеціально влаштоване

ПАТІО - ТЕРАСА

для весільних знімків

ЗОЛОТА ЛИПА

Нас усіх у гуртку "Золота Липа" з 10 куреня УПЮначок ім. Ольги Косач у Торонті є вісім. Ми всі є по першій пл. пробі. Тепер підготовляємося до 2-ої пл. пробі. Ми беремо активну участь у курінних збірках, пластових таборах, потаборовому святі, пл. базарі і т. п. Відбуваємо свої сходи кожного тижня у Пластовому домі. На пам'ятник бл. п. Начального Пластуна Северина Левицького — Сірого Лева ми склали \$5.00. У часі мандрівки у Скелястих Горах біля Джасперу, ми написали пісню. Наша пісня зветься:

"ЯК ЧАС ПРИЙШОВ"

1. Як час прийшов у кадри,
Ми всі як стій манджали,
Та в нас були тривоги
Лихі чуття лякали.
2. Прощали ми вигоди,
Гніздо своє, орлята,
Манили вже нас гори
І липа, в цвіт багата.
3. Не дасть закон-присяга,
Щоб сум у серці хлипав, —
Його хай нам змиває
Та "Золотая Липа"!
4. Для нас верхи скелясті —
Мов світ новий, обнова,
Шляхи й злотисті липи —
Мов гомінка діброва!

Члени гуртка юначок "Золота Липа", з 10 куреня УПЮ-ок ім. Ольги Косач у Торонті.

МІЖКРАЙОВА ПЛАСТОВА ЗУСТРІЧ

(МПЗ – 1967)

Обіжник ч. 4.

Як один із засобів зацікавлення широких кругів пластової молоді підготовою до участі в МУЗустрічі 1967 р. і участю в ній, Крайова Пластова Старшина проголошує

КОНКУРС НА ВІДЗНАКУ МПЗУСТРІЧІ — 1967

ПРАВИЛЬНИК КОНКУРСУ:

- 1) У конкурсі можуть взяти участь члени УПЮ і УСП крайових пластових організацій Канади і США.
- 2) Пластуні і пластунки мусять надіслати свої проекти відзнаки МПЗустрічі 1967 р. найдалше до 31 січня 1967 р. на адресу КПСтаршини в Торонті: PLAST — Dominion Executive, 2199 Bloor St. West, Toronto 9, Ont. Canada.
- 3) Проект відзнаки мусить бути старанно виготовлений тушом або фарбою на твердому папері розміру 8 1/2 x 11 інчів у двох або трьох кольорах.
- 4) Проект мусить включати такі елементи:
 - а) пластову відзнаку і відзнаку 100-річчя Канади,
 - б) букви "МПЗ 1967" або цілий вислів "Міжкрайова Пластова Зустріч 1967".
- 5) Проект відзнаки не повинен бути надто скомплікований і мусить надаватися до вибиття з металю, до друку на папері, картках тощо.
- 6) Всі надіслані проекти залишаються власністю КПСтаршини і не будуть повернені.
- 7) Вислід конкурсу буде проголошений у пластовому журналі "Юнак". Рішення журі, яке покличе КПСтаршина, буде остаточне.

НАГОРОДИ:

- 1) **Перше місце** — повне покриття коштів перебування на МПЗустрічі 1967 р. і можливе використання проекту для відзнаки зустрічі.
 - 2) **Друге місце** — покриття половини коштів перебування на МПЗустрічі 1967 р. і можливе використання проекту для друків у справах Зустрічі.
 - 3) **Третє місце** — опублікування проекту в журналі «Юнак».
- На випадок, коли б жадний із надісланих проектів не відповідав вповні для відзнаки МПЗустрічі, КПСтаршина застерігає собі право просити автора проекту зробити відповідні зміни чи поправки.

С к о б !

За Крайову Пластову Старшину:

пл. сен. М. Світуха
голова

пл. сен. О. Тарнавський
секретар

пл. сен. Л. Винницький
комендант пластунів

пл. сен. Т. Горохович
комендатка пластунінок

1. ЗАГАДКОВІ ПИСЬМА

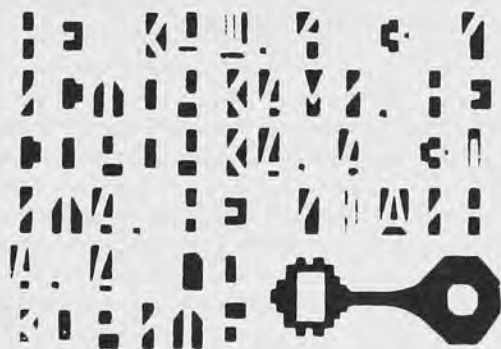
Загадкові письма у вигляді різних гієрогліфів, головоломок, хитромудрих малюнків та інших інтригуючих написів дуже часто із першого погляду здаються нерозв'язаними.

Але це не так. Варто лише уважно придивитися, посидіти і поміркувати над ними, як відповідь буде знайдено, причому багато з вас приємно здивуються від того, що це загадкове письмо читається так легко.

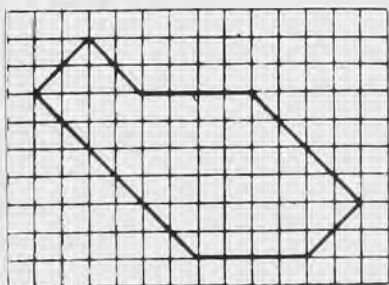
Спробуйте прочитати подане нижче загадкове письмо, і ви у цьому переконаєтесь; а потім легко й самі зможете скласти таке ж письмо. Його можна використовувати в різноманітних іграх на догадливість, уважність, кмітливості на юнацьких сходинах та шкільних вечорах, у стінній пресі.

Чим трудніше та більш інтригуюче загадкове письмо, тим цікавіше його читати.

Прочитайте і відгадайте цю загадку. Прочитати її вам допоможе ключ, зображений на малюнку.

2. ЯК ПОДІЛИТИ

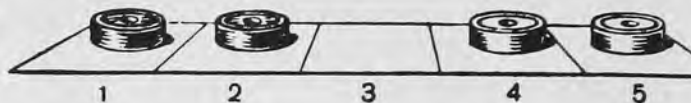
На папері у кліточку накресліть фігуру, подану на малюнку, і спробуйте поділити лініями на три частини. У фігурі частини повинні бути однакові за формою і однакові розміром.

3. ПЕРЕМІСТІТЬ ШАШКИ

На папері накресліть п'ять квадратів і пронумеруйте їх, як показано на малюнку. В першому і другому квадраті поставте чорні шашки, а в четвертому і п'ятому — білі. Якщо шашок немає, то можна використати мідні і срібні гроші.

За вісім ходів чорні шашки повинні зайняти місця білих, а білі перейти на місце чорних.

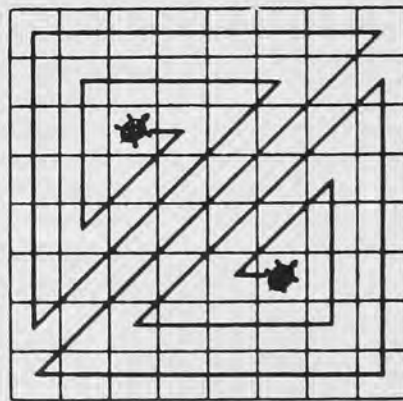
Дві шашки пересувати за один хід не можна. Дозволяється переводити шашку через один квадрат або ставити її в сусідню клітку. Чорними шашками можуть ходити зліва направо, а білими тільки справа наліво. В одному квадраті не повинно бути двох шашок.

ХОДАТАЇ ИХДАТЕОУ
із числа за листопад 1966 р.

1. ДВІ ЧЕРЕПАХИ

На малюнку подано найкоротший та з найменшою кількістю поворотів маршрут.

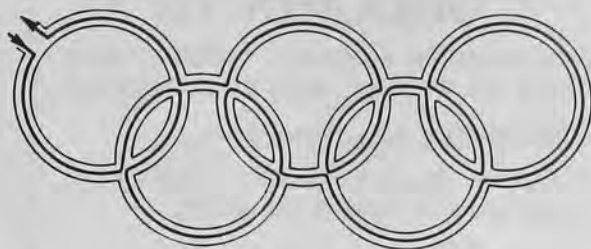

2. НАРОДНЕ ПРИСЛІВ'Я

Відкинувши лінії, показані на малюнку, читаємо: «З книгою жити — вік не тужити» (читай взад).

> 7 X 3 X * X П 3 X 3
1 X 7 X X X / П 3 X 3

3. ДОРОГИ В ПАРКУ

ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСФОНД "ЮНАКА"

Курінь УПС-ок "Перші Стежі, Нью-Йорк, США	25.00
Пластова Станиця у Сиракюзах, США — із збірки на Листопадовому Святі	22.25
П-во Осип і Михайлина Городиські, Чикаго, США — для вшанування пам'яті бл. п. пл. сен. Петра Веприка	20.00
Пластприят, Вінніпег, Канада	10.00
Пл. сен. Наталія Масюк, Філадельфія, США	6.30
Пл. сен. Євген Людкевич, Монровія, США	5.00
Пл. сен. Марія Козак, Дітройт, США	5.00
Пл. сен. Дмитро Штундер, Торонто, Канада	5.00
Пані Наталія Когуська, Вінніпег, Канада	5.00
Пл. юн. Соня Кухар, Ст. Кетеринс, Канада	5.00
Пл. юн. Ігор Ченстух, Філадельфія, США	5.00
Пл. юн. Зеня і Дарія Снігурович, Вінніпег, Канада	4.75
Кіш пластунок, Вінніпег, Канада	3.43
Пл. юн. Орест Баранський, Йонкерс, США	3.00
Пл. юн. Іван Нич, Клівленд, США	2.25
Пл. юн. Соня Махно, Гамільтон, Канада	2.00
Пл. юн. Борис Сірський, Ватерлю, Канада	2.00
Пл. юн. Рома Ільницька, Чикаго, США	2.00
Пл. юн. Дзвінка Макар, Дітройт, США	2.00
Пл. юн. Ігор Луків, Ірвінгтон, США	2.00
Пл. юн. Степан Махук, Вікторія, Канада	1.00
Пл. юн. Мирослава Бродович, Монтреал, Канада	1.00
Пл. юн. Віра Янович, Адамс, США	1.00
Пл. юн. М. Арсенич, Вінніпег, Канада	1.00
Ст. пл. Ігор Старак, Н. Барнабі, Канада	1.00
Пл. юн. Ярослав Панас, Клівленд, США	1.00
Пл. юн. Лідія Андрусишин, Нью-Йорк, США	1.00
Пл. юн. Юрій Поронюк, Торонто, Канада	1.00
Пл. юн. Соня Яцик, Торонто, Канада	0.25
Разом у цьому списку	\$145.23

ОЩАДЖУЙТЕ І ПОЗИЧАЙТЕ

в кредитівці
УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА
КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА
САМОПОМІЧ

в Філадельфії

- Особисті позики на купно домі і авт
 - Студійні позики зі сплатою ратами аж після закінчення студій. ● Телефон: ГЛ 5-8770
- 4814 N. Broad St. Philadelphia, Pa., 1940

Щоб ушанувати пам'яті

сл. п.

пл. сен. ПЕТРА ВЕПРИКА

складають пожертву \$20.00

на пресфонд "Юнака"

Мгр. Осип і Михайлина ГОРОДИСЬКІ
Чикаго, США.

Замість квітів на свіжу могилу

члена Пластприяту в Вінніпезі

сл. п. ОСИПА МУДРОГО

складає 10.00 дол. на пресфонд "Юнака"

УПРАВА ПЛАСТПРИЯТУ

у Вінніпезі.

Пластуни і Пластунки в Монтреалі!

ВСІ СВОЇ ОЩАДНОСТІ СКЛАДАЙТЕ
в Кредитівці

УКРАЇНСЬКА НАРОДНЯ КАСА

а вони з відсотками додадуться Вам в часі Ваших студій. По інформації голосіться в Централі при вул. 120 Дюлут схід, або телефонічно 845-8365 в урядових годинах. Щоденно: від 10-ої ранку до 2-ої попол. і від 5-ої до 8-ої веч. В суботи: від 12-ої до 3-ої попол.

Хто з вас подорожує

О літаком О кораблем О поїздом О автобусом
у Канаді чи поза Канадою повинен купити подорожний квиток і одержати безплатно всякі інформації

в українським подорожнім бюро
Маркіяна Когута і Дарії Залозецької

BLOOR TRAVEL AGENCY

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ont.
Telephone: 535-2135 & 535-2136

Друкарня-переплетня КИЇВ

KIEV PRINTERS LTD.
686 RICHMOND ST. W.
TORONTO, ONTARIO

виконує
всякі
друкарські
і переплетничі
роботи

- ОДНО І БІЛЬШЕКОЛЬОРОВІ
- НА АВТОМАТИЧНИХ МАШИНАХ
- ЛІТОГРАФІЧНІ РОБОТИ (ОФСЕТ)

27 РОДІВ СМАЧНОГО ХЛІБА

а крім того

РІЗНОРОДНІ КАЛАЧІ І БУЛОЧКИ

випікає щоденно для Вас і Вашої родини відома
в Торонті й Онтаріо пекарня

2-20 Fraser Ave. Toronto, Ont.
Phone: LE 6-1196

Нормально банки платять за ощадності
3 відсотки. За Ваші ощадності НА СПЕ-
ЦІАЛЬНОМУ ЮНАЦЬКОМУ КОНТІ в на-
шій кредитівці одержите: **5½ %**

ЩАДІТЬ МІСЯЧНО
по 5.00 доларів
а після 5 років одержите

343.00 дол.

СКЛАДАЙТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТІ
в українській кредитівці

"БУДУЧНІСТЬ"

КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА В ТОРОНТО
140 Bathurst St. Toronto 2B, Ont.

Українська пекарня

The Future Bakery

якої власниками є

АННА і пл. сен. РОМАН ВЖЕСНЕВСЬКІ

випікає

ЗДОРОВИЙ І СМАЧНИЙ ХЛІБ

і всякі інші печива

735 Queen St. W. Toronto, Ont.

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пла-
стуна та кожної доброї пластунки.

ПЛАТУНИ Я ПЛАТУНКИ!

Складайте Ваші ощадності в найбільшій
і найстаршій в Торонті Кредитівці

Українська Кредитова Спілка

297 COLLEGE ST. — TORONTO 2B, ONT.

КУПУЙТЕ

ФАРБИ ДО МАЛЮВАННЯ ДОМІВ

★ порцеляну та скляні вироби ★ кухонний по-
суд ★ ремісничі знаряддя ★ всякі залізні това-
рі в українській крамниці ПЕТРА ГОЛОВАТОГО
(При перехресті вулиць Дандес і Дафферин)

FEDERAL HARDWARE

1475 Dundas St. W. Tel.: 536-3826

Пластун Ти, юнак?
ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!
Щадити щоденно учись!
Як будеш студент,
Той далар, той цент
Тобі допоможе колись
Здобути знання, прожиток, ім'я!

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2331 West Chicago Ave. — Chicago 22, Ill.

Увага! Увага!

«Юнака» треба не лише передплачувати, але й
докладно читати, до нього дописувати, приєдну-
вати йому передплатників і збирати пожертви
на його пресфонд.

Чи Ви вже вирівняли передплату?

СИНИЦЯ

СОЛОВЕЙ

ЛАСТІВКА

ПІДСНІЖНИК

БАРВІНОК

ФІАЛКА

БДЖОЛА

В Пластовій кооперативі ПЛАЙ

PLY CO-OP LTD., 768 Queen St. W., Toronto 3, Ont.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ПЛАСТОВІ ВІДЗНАКИ

- новацьких роїв і гнізд
- юнацьких гуртків і куренів
- новацьких і юнацьких проб
- нов. і юн. іспитів уміlostей

БОРСУК

ЇЖАК

КАЖАН

БОБЕР

САЙГАК

ЛИС

РИСЬ

ЗАЄЦЬ

У цьому оголошенні поміщені зразки відзнак юнацьких гуртків, які продаємо по 50 центів за штуку. Маємо постійно на складі 40 різних родів таких відзнак і можемо їх кожнoчасно вислати. Виготовляємо також інші відзнаки роїв УПН і гуртків УПЮ на замовлення.

КУПУЙТЕ В НАС ТАКОЖ:

★ всякі інші пластові відзнаки ★ усі частини пластових одностроїв ★ таборовий виряд ★ спортове приладдя ★ усі пластові видання, а зокрема обов'язковий для юнацтва посібник, автором якого є основник Пласту

ПРОФ. Д-Р ОЛЕКСАНДЕР ТИСОВСЬКИЙ (ДРОТ)

Життя в Пласті

544 сторін • багато ілюстрацій • ціна 6.50 дол.

* КУПУЙТЕ В ПЛАСТОВІЙ КООПЕРАТИВІ «ПЛАЙ»!

* ЧИСТИЙ ПРИБУТОК КООПЕРАТИВИ «ПЛАЙ»
ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ВИХОВНІ ЦІЛІ ПЛАСТУ!

ВЕДМІДЬ

ВОВК

ОЛЕНЬ

ЛЕОПАРД

КОБРА

ОРЕЛ

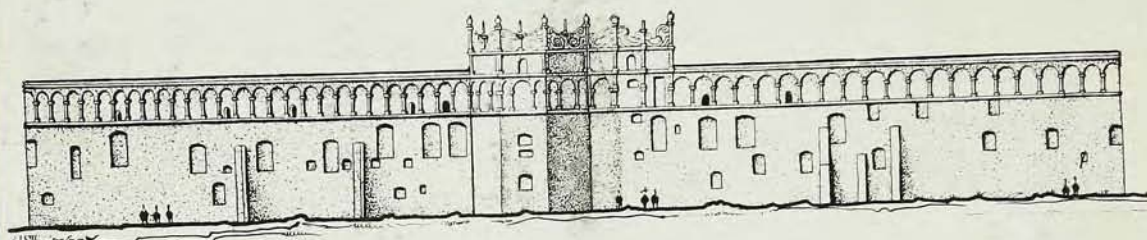
СОКІЛ

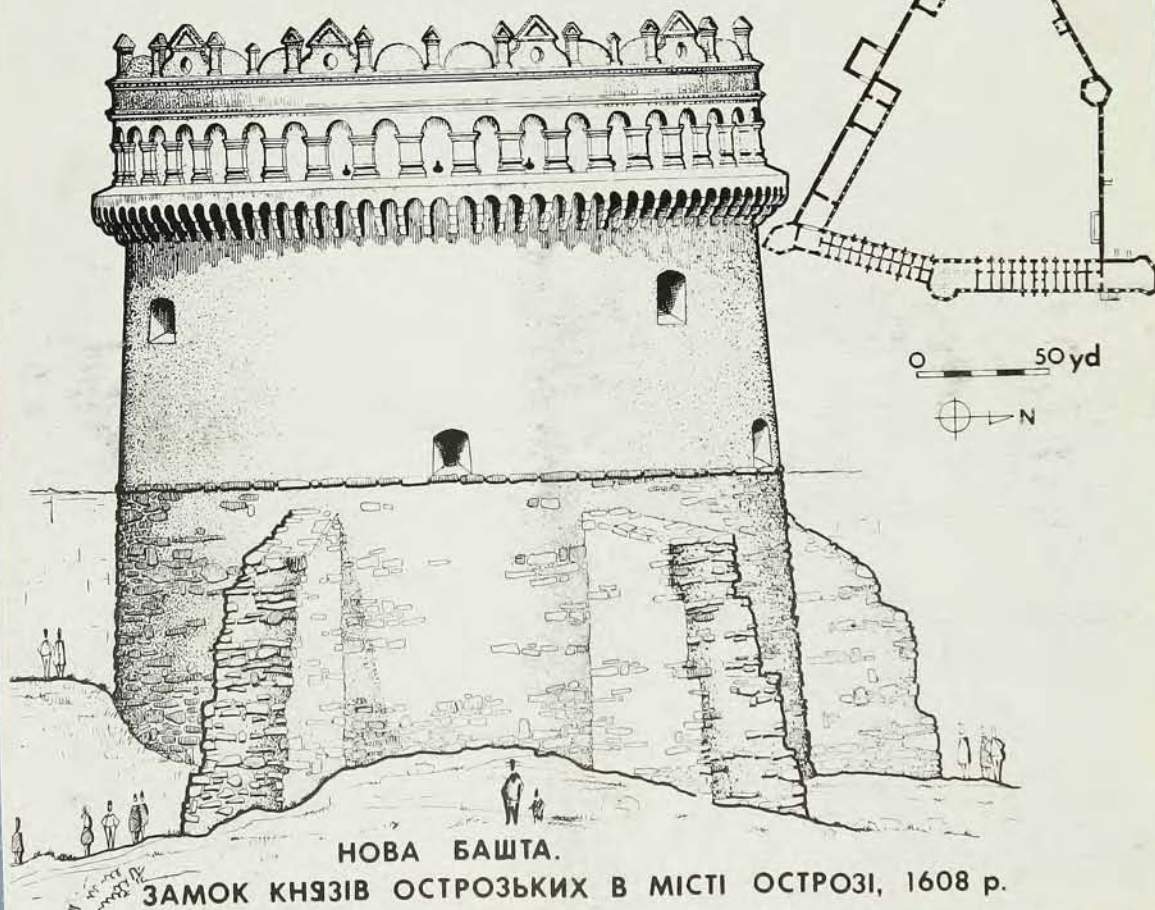
ГОТУР

ТАРПАН

ЗАГАЛЬНИЙ ВИГЛЯД СХІДНОЇ СТОРОНИ І ПЛАН.
ЗАМОК КНЯЗІВ ОСТРОЗЬКИХ В СТАРІМ СЕЛІ, НЕДАЛЕКО
МІСТА ЛЬВОВА. 1584 — 1589 рр.

НОВА БАШТА.
ЗАМОК КНЯЗІВ ОСТРОЗЬКИХ В МІСТІ ОСТРОЗІ, 1608 р.